

RASSPECIFIK AVELSSTRATEGI

Beagle

2027–2031

Godkänd på Finska Beagleklubbens årsmöte den 25. 04. 2026

Godkänd av Finska Kennelklubbens avelsvetenskapliga kommitté den 12. 05. 2026

Innehållsförteckning

1.	SAMMANFATTNING	1
2.	RASENS BAKGRUND	2
3.	ORGANISATIONEN OCH DESS BAKGRUND	2
4.	NULÄGE INOM RASEN	4
4.1.	Populationens struktur och avelsbas	4
4.1.1	Populationens struktur och inavelsgrad	4
4.1.2	Avelsbas	7
4.1.3	Rasens population i andra länder	11
4.1.4	Sammandrag av avelsbasen inom rasen	11
4.2.	Lynne och beteende samt bruksegenskaper	13
4.2.1	Omnämnande angående karaktär, beteende samt bruksegenskaper i rasstandard	13
4.2.2	Uppdelning i bruks- och utställningslinjer	13
4.2.3	Lynne och uppförande och/eller testning av bruksegenskaper och/eller hur de beskrivs i PEVISA-programmet	13
4.2.4	Lynne och uppförande i vardagssituationer	13
4.2.5	Bruks- och provegenskaper	14
4.2.6	Uppförande i hemmamiljö och i reproduktion	16
4.2.7	Sammandrag över de mest påtagliga problemen i rasen angående lynne och uppförande samt hur de åtgärdas	17
4.3.	Hälsa och reproduktion	17
4.3.1	Sjukdomar som upptas i PEVISA-programmet	17
4.3.2	Andra sjukdomar inom rasen som bör beaktas	17
4.3.3	De vanligaste dödsorsakerna	19
4.3.4	Förökning	20
4.3.5	Anatomiska uttryck som höjer risken för sjukdomar och nedsatt fertilitet	21
4.3.6	Sammandrag över de mest påtagliga problemen vid fortplantning och hälsa	21
4.4.	Exteriör	21
4.4.1	Rasstandard	21
4.4.2	Utställningar och avelsgranskningar	23
4.4.3	Exteriör och bruksegenskaper	24
4.4.4	Sammandrag över de vanligaste problemen angående exteriör och struktur	24
5.	SAMMANDRAG ÖVER HUR DEN FÖREGÅENDE AVELSSTRATEGIN FÖRVERKLIGATS	25
5.1.	Kvaliteten hos de till avel mest använda hanarna	25
5.2.	Förverkligandet av den föregående avelsstrategin	25
6.	MÅL FÖR AVEL OCH HUR DE FÖRVERKLIGATS	26
6.1.	Mål för avel	26
6.2.	Rekommendationer för avelshundar och avelspar	27
6.3.	Rasklubbens åtgärder	27
6.4.	Hot och möjligheter och förberedelser inför problem	28
6.5.	Handlingsplan och uppföljning av uppställda mål	29
7.	KÄLLFÖRTECKNING	30
8.	BILAGOR	31

1. SAMMANFATTNING

Inom Finska Beagleklubben har följande mål för beagleaveln fastställts i denna ordning:

1. Stark jaktlust, jaktförmåga och jaktuthållighet utan väsentliga fel.
2. Rätt temperament.
3. God konstruktion och exteriör.

Senare har hälsofrågorna lyfts fram som ett likvärdigt mål vid sidan av de tidigare målen. En brukbar jakthund måste vara fysiskt frisk, och därför har avelssektionen i sitt arbete även fokuserat på att kartlägga rasens hälsoläge samt bekämpa fel och sjukdomar.

Det är omöjligt att veta hur stor del av beaglarna som används för jakt. Frågan har man försök utreda till exempel genom enkäter riktade till alla beagleägare, men det är möjligt att jaktintresserade varit överrepresenterade bland dem som svarat. Därför är det sannolikt säkrast att endast konstatera att största delen av beaglarna används för jakt. Rasorganisationen betonar i sin verksamhet beaglens jaktegenskaper, och för att uppnå avelsmålen behövs den information som samlas in vid drevprov. Antalet provstarter för beagle har alltid varit för lågt för att samla tillförlitlig avelsinformation, och mängden information riskerar att minska ytterligare i takt med att drevprovets popularitet avtar. Mot bakgrund av bland annat enkäteresultat verkar det ändå som att avel med fokus på jaktegenskaper har gett hundar som ägarna är mer nöjda med än tidigare.

Beaglens årliga registreringsantal låg ännu vid ingången av 2010-talet på omkring sexhundra hundar. Denna nivå skulle ur avelssynpunkt vara tillräcklig, och det finns inget behov av större registreringsantal. Erfarenheterna från 1970-talet, då beaglen var en moderas och registreringsantalen var stora, är huvudsakligen negativa, och det är inte önskvärt att en sådan utveckling upprepas. De minskade registreringsantalen under de senaste åren är dock oroande, eftersom en alltför liten population orsakar problem bland annat för bevarandet av den genetiska mångfalden.

Ännu i början av det innevarande årtusendet låg rasens genomsnittliga inavelsgrad kring fyra procent, men den sjönk på tio år till nuvarande nivå på 2–2,5 procent. Samtidigt har den genomsnittliga åldern hos hundar som används i avel varit ungefär oförändrad. Avelshannarnas medelålder är cirka fem år och tikarnas ungefär ett halvt år lägre. Rasens effektiva populationsstorlek har minskat tydligt på grund av de sjunkande registreringsantalen. Den effektiva populationsstorleken andel av det teoretiska maximumet har, tack vare en jämnare användning av hanar i avel, stigit något och ligger numera på 40–45 %.

Till temperament och exteriör motsvarar de finländska beaglarna rasstandarden väl. Kända ärftliga sjukdomar hos rasen är MLS och Lafora-epilepsi. Båda nedärvs recessivt och det finns gentest för dem. Rasorganisationen uppmuntrar gentestning av avelshundar, och en betydande del av avelshundarna testas numera före avelsanvändning. Alla tester och deras resultat rapporteras dock inte till rasklubben, och därför finns ingen exakt sifferuppgift om gentestningens täckning. Bett- och testikelfel förekommer, liksom krokiga framben. Det finns inte exakt information om i vilken omfattning felen förekommer då hälsoenkäterna som ordnats några gånger har gett få svar angående nämnda fel. Felen försöker man ändå minska genom att inte använda utsatta individer i avel.

Informationsflödet mellan rasklubben och beagleägarna fungerar för närvarande inte på bästa möjliga sätt, eftersom många ägare inte är medlemmar i rasklubben. Särskilt de ägare som inte använder sin beagle för jakt blir ofta utanför rasklubbens verksamhet. Detta begränsar möjligheten att nå alla ägare med aktuella frågor och avelsinformation.

Beaglen är fortfarande en ganska populär jakthundsras. Enligt undersökningar har man i Finland en accepterade inställning till jakt, och därför finns inget betydande samhälleligt tryck mot användningen av jakthundar. Ett betydligt större hot är vargarna, som blivit vanligare i hela landet och som försvårar användningen av drivande hundar vid jakt; i områden med täta vargstammar har användningen redan blivit omöjlig.

2. RASENS BAKGRUND

Beaglen typ som liten drivande hund började utvecklas i England senast på 1300-talet ur stamformer som importerats från Frankrike, och rasen etablerades ett par hundra år senare. I England har beaglen ursprungligen varit, och är fortfarande, en packhund. Ett beaglepack består oftast av 10–30 hundpar – så kallade koppel – det vill säga 20–60 vuxna hundar. Med packen jagar man hare och packen följs till fots.

Beaglen är som ras allmänt känd runt om i världen. I många länder – inklusive de nordiska länderna – har beaglen avlats till en ensamdrivande hund, vars huvudsakliga vilt varierar mellan olika områden och länder beroende på olika förhållanden och jaktlagstiftning. Hos oss driver beaglen huvudsakligen skogshare och fält-hare.

Till Finland kom rasen första gången för över hundra år sedan, då ett beaglepar av engelsk härkomst från Sverige importerades år 1911. Hundarna kom från Trinity Foot-packet och användes till två eller tre kullar. Därefter korsades dessa beaglar med stora stövare, och den finländska beaglen etablerades ännu inte.

År 1956 skickade bankdirektör Tor Schaumans söner en hane och två tikar – en mor och hennes dotter – till sin far i Finland från Rumbo-kenneln, som hade flyttat från USA till Venezuela. Dessa hundar var starkt avlade på brukshundar och deras stamtavlor var fulla av amerikanska bruks- och jaktchampions. Båda de importerade tikarna parades med den samtidigt importerade hanen, och året därpå föddes fem tikvalpar, de så kallade Turres-flickorna som blev stammödrar för den finländska beaglestammen. En del av Turres-flickorna hamnade i Jakobstadstrakten, där avelsarbetet med den finländska beaglen anses ha börjat.

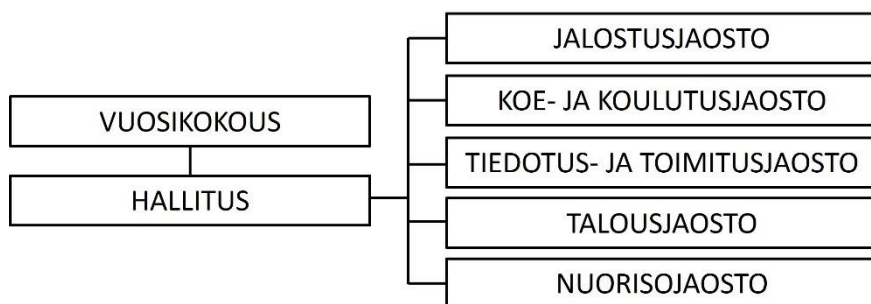
Beaglen spreds småningom från Österbottens svenskspråkiga kust till övriga delar av landet. Registreringsantalet ökade snabbt och nådde sin topp år 1976, då nästan 1 600 beaglevalpar registrerades. Därefter har registreringsantalen gradvis minskat, så att det under detta årtusende årligen har registrerats några hundra beaglar.

Särskilt under 1970-talet importerades nya hundar också från utlandet, framför allt från engelska kennlar som var inriktade på uppfödning av utställningsbeaglar. Fortfarande importeras årligen 10–20 nya hundar, men ur rasens mångfaldsperspektiv är det numera lika betydelsefullt att många tikägare har sökt parningspartner åt sina hundar i andra nordiska länder. Även om beaglen redan på 1960-talet började bli något vanligare som sällskapshund, används största delen av beaglarna fortfarande för jakt.

1. 3. ORGANISATIONSSTRUKTUR OCH DESS HISTORIA

Finska Beagleklubben grundades i Jakobstad år 1961. Medlemsantalet ökade fram till slutet av 1980-talet till omkring 2 700, men har därefter minskat i takt med de sjunkande registreringsantalen till något över tusen. Som medlemsföreningar i Beagleklubben verkar 17 lokala beagleföreningar inom landets kennelkretsars områden.

Finska Beagleklubben leds av en ordförande som väljs vartannat år vid årsmötet samt av en styrelse, som består av två representanter från vart och ett av de fyra områdena. Avelssektionen verkar direkt underställd styrelsen och består, utöver ordföranden, av tre medlemmar.

Figur 1. Avelssektionen i Finska Beagleklubbens organisation.

Avelssektionens uppgift är att genomföra de avelsmål som anges i organisationens stadgar. Till avelssektionens viktigaste uppgifter hör dessutom att sprida avelsinformation till medlemmarna. Sektionen har informerat om

aktuella frågor i rasorganisationens tidskrift, på webbplatsen, i sociala medier och genom uppfödarbrev. Dessutom har avelsseminarier ordnats nästan årligen, och de har varit öppna för alla intresserade.

Av alla beagleägare är färre än varannan medlem i rasorganisationen. Största delen av beagleägarna står därmed utanför avelsrådgivningen och annan information från rasorganisationen. Organisationen strävar dock efter att hitta kanaler genom vilka även icke-medlemmar kan nås.

4. RASENS NULÄGE

I detta kapitel beskrivs beaglens nuvarande avelsmässiga situation i Finland. Analyserna och slutsatserna bygger på material som finns i Finska Kennelklubbens och Finska Beagleklubbens databaser.

4.1 Populationens struktur och avelsbas

I Finland finns för närvarande omkring fem tusen levande beaglar. Vårt lands beaglestam härstammar ursprungligen från endast fem tikar, som dessutom var nära släkt med varandra. Beaglen började dock snabbt vinna popularitet och i takt med populariteten började man också importera hundar till landet – främst från England. Även om beaglar fortfarande importeras årligen till Finland har det blodtillskott som skett via import inte haft någon särskilt betydande inverkan på hela vår beaglestam. Detta beror på att särskilt de senaste årens import till stor del har varit utställningsbeaglar, som endast i liten utsträckning har använts som parningspartner till beaglar i jaktbruk.

Agronomie- och skogsbruksdoktor Katariina Mäki beskriver den genetiska mångfalden i en hundpopulation och de gränser inom vilka tillräcklig mångfald kan tryggas: ”En ras genetiska mångfald innebär rikedom på genvarianter (alleler). Man talar också om avelsbasens bredd. Ju bredare genetisk variation en ras har, desto fler olika versioner har den av samma gen. Mångfald är viktig också i immunsystemet, där en minskning av genbredden kan leda till exempelvis inflammationssjukdomar, autoimmuna sjukdomar och allergier. Avel och genetiska framsteg är möjliga endast om det finns ärftlig variation mellan hundarna.

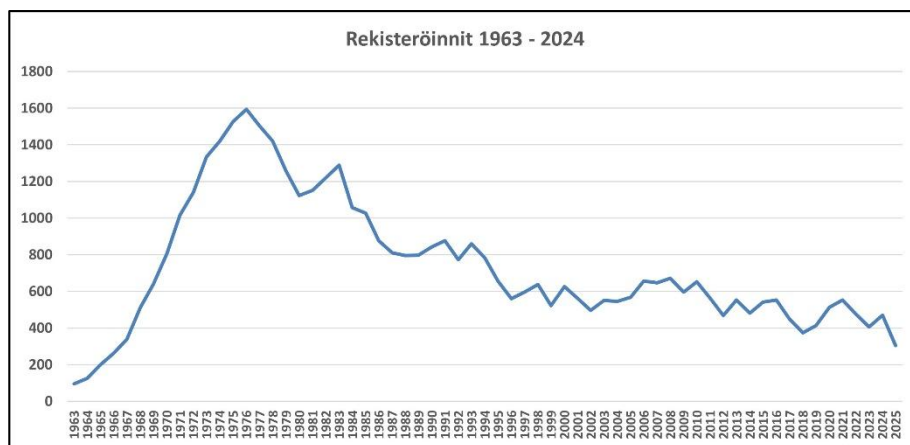
Även en numerärt stor hundras kan ha snäv mångfald om endast en liten del av rasens hundar och släktlinjer har använts i avel, eller om det i rasen finns hundar med alltför stora antal avkommor i förhållande till rasens antal individer. I en ideal situation används hälften av de födda hundarna i avel, eller med beaktande av kullstorleken, den andel av rasen som fås genom att dividera talet 2 med rasens genomsnittliga kullstorlek. Om rasens kullstorlek exempelvis är 5, borde 40 % av rasens hundar användas i avel.

En begränsning som tryggar mångfalden för en enskild hunds antal avkommor under dess livstid, är i små raser 5 % och i stora raser 2–3 % i förhållande till rasens registreringar under fyra år. Oberoende av ras bör en enskild individ inte ha fler än 100 avkommor. Avkommor i andra generation, bör hos små raser vara högst 10 % och hos stora raser 4–6 % i förhållande till registreringar under en fyra års period. Exempelvis registrerades 2 216 beaglevalpar åren 2021–2025, vilket innebär att en individs anta avkommor i första generationen rekommenderas vara högst 44–66 valpar (2–3 %) och i andra generationen 88–132 valpar (4–6 %).

4.1.1 Populationens struktur och inavel

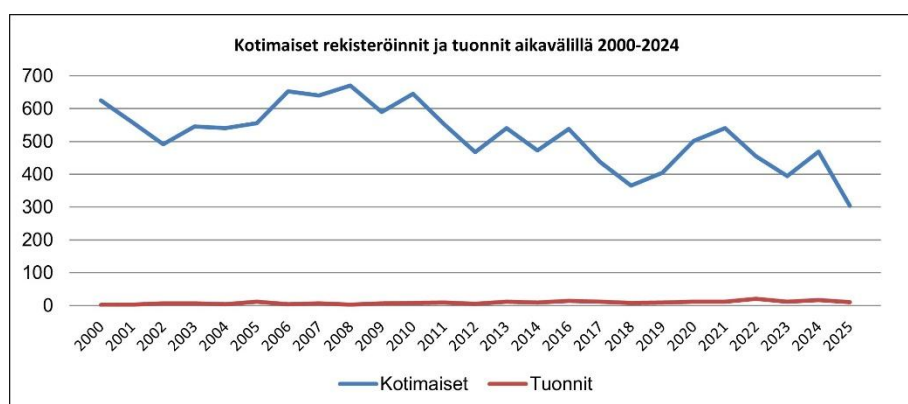
I början av 1960-talet registrerades i Finland högst ett tiotal beaglevalpar per år. Registreringsantalen ökade mycket snabbt och nådde sin topp i mitten av 1970-talet. Samtidigt importerades också många nya hundar till landet. Rasens alltför snabba popularisering innebar dock att jaktegenskaperna försämrades. Hundägarna var inte längre nöjda med sina hundar, och registreringsantalen började snabbt sjunka för att vid mitten av 1990-talet hamna på cirka 500–600 registreringar per år (figur 2). Under det innevarande årtusendet har registreringsantalen fortsatt att minska, men minskningstakten har tydligt avtagit jämfört med tidigare.

Även om beaglar i jaktbruk och andra hobby- och sällskapsbeaglar ofta skiljer sig från varandra redan genom sina stamtavlor, kan deras registreringsantal ändå inte redovisas separat, eftersom skillnaden inte är tydlig.

Figur 2. Utvecklingen av beaglens registreringsantal under perioden 1963–2025. Källor: Finska Beagleklubbens databas och SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

Importhundarnas procentuella andel av alla registreringar har under de senaste årtiondena ökat något, men importernas betydelse är fortfarande ganska liten (figurerna 3 och 4).

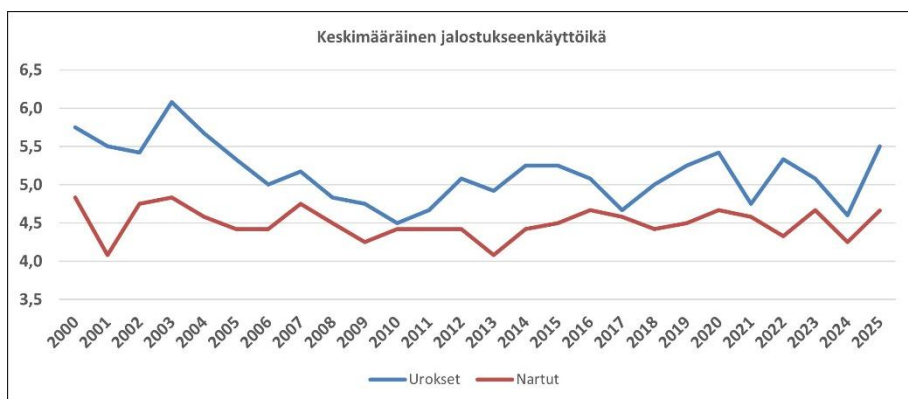

Figur 3. Registreringar och importer under perioden 2000–2025. Källa: SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026

Figur 4. Importhundarnas procentuella andel av registreringarna under perioden 2000–2025. Källa: SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

Sedan början av 2000-talet har åldern vid avelsanvändning sjunkit för hanhundar, medan den för tikar har varit i stort sett oförändrad (figur 5). Den genomsnittliga åldern vid första avelsanvändning kan användas som ett mått på rasens generationslängd, vilken för beaglen är omkring fem år.

Figur 5. Hanars och tikars genomsnittliga ålder vid avelsanvändning under perioden 2000–2025. Källa: SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

Agronomie- och skogsbruksdoktor Katariina Mäki definierar inavel och inavelsgradens betydelse i hundavel:

”Vid inavel är hanen och tiken närmare släkt med varandra än kusiner. Inavelsgraden eller inavelsprocenten är sannolikheten för att ett slumpmässigt valt genpar innehåller två identiska alleler (versioner) av en gen, som båda härstammar från samma anfader. En viss allel från samma anfader har alltså kommit till hunden både via fadern och via modern. Ett sådant genpar är homozygot och identiskt. Utan inavel är största delen av individernas genpar heterozygota, vilket innebär att skadliga, recessiva alleler hålls dolda av den domnanta, normala allelen.

En hunds inavelsgrad är hälften av släktskapsgraden mellan dess föräldrar. Vid far–dotter-parning är avkommans inavelsgrad 25 %, vid halvsyskonparning 12,5 % och vid kusinparning 6,25 %. Inavel minskar andelen heterozygota genpar i varje generation med inavelsgradens storlek, så exempelvis minskar avkommans heterozygoti med 12,5 % vid halvsyskonparning. Även sannolikheten för att skadliga recessiva problem kommer till uttryck är 12,5 % vid halvsyskonparning.

Hos hundar har inavel använts i stor omfattning när raser har bildats. Syftet med inavel är att producera jämna och nedärvningssäkra djur. Om dåliga alleler kan förekomma i dubbel uppsättning tack vare inavel, varför skulle inte goda alleler kunna göra detsamma? Å andra sidan överför även ett inavlat djur endast hälften av sin arvs massa till avkomman, vilket innebär att gynnsamma kombinationer av identiska alleler (homozygota allelkombinationer) bryts upp. Dessutom bär varje individ i sitt genom på flera skadliga alleler, vars sannolikhet att komma till uttryck hos avkomman ökar genom inavel. Därför finns det inga säkra inavelskombinationer.

I studier har man konstaterat att inavels skadliga effekter börjar synas när djurets inavelsgrad överstiger 10 %. Då ökar sannolikheten för försämrad fertilitet och livskraft, och man kan se till exempel reproduktionssvårigheter, ökad valpdödighet, missbildningar hos valpar, försämrad motståndskraft och ökad infektionsskänslighet. Fenomenet kallas inavelsdepression. Om inavelsgraden ökar långsamt under många generationer är skadeverkningarna mindre än vid snabb inavel, det vill säga parning av nära släktingar. Inavelsgradens storlek beror på hur många generationer som ingår i beräkningen, och därför kan endast sådana inavelsgrader jämföras som beräknats på exakt samma bakgrunds information.

Inom avel rekommenderas att inavelsgraden, beräknad på fyra till fem generationer, hålls under 6,25 procent.”

Diagrammet som beskriver utvecklingen av inavelsgraden (figur 6) visar att inavelsgraden har minskat tydligt under detta årtusende. Orsaken till minskningen är sannolikt att uppfödarna i allt större utsträckning har vant sig vid att använda rasklubbens och Kennelklubbens databaser samt deras möjligheter till virtuella parningar som hjälp vid val av individer till avel. Dessa anger den planerade kullens kommande inavelsgrad. Uppfödarna är tydligt ovilliga att genomföra kombinationer där inavelsgraden blir mycket hög.

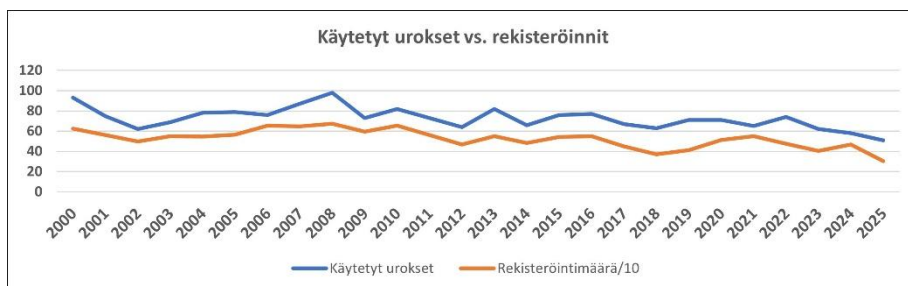
Beagleklubbens databas och Kennelklubbens databas ger ofta olika värden för inavelsgraden för samma hund. Detta beror på att Beagleklubbens databas också innehåller registeruppgifter om svenska beaglar. Om det i hundens släktbakgrund finns en svensk hund kan Beagleklubbens databas även beakta dessa hundars bakgrunder vid beräkningen av inavelsgraden, och då blir inavelsgradens värde högre än vid en beräkning baserad på Kennelklubbens databas. Viktigare än enskilda hundars inavelsprocenter är dock, ur rasens synvinkel, hela rasens genomsnittliga inavelsgrad, som verkar ha stabiliserats kring två procent.

Figur 6. Utvecklingen av beagles genomsnittliga inavelsgrad under perioden 2000–2025. Källa: SKL:s avelsdata-system 8.1.2026.

4.1.2 Avelsbas

Inom jakthundraser strävar man efter att i avel endast använda de individer som anses vara bättre än rasens genomsnitt när det gäller jaktegenskaper. Långt ifrån alltid har bruksegenskaperna dokumenterats officiellt, till exempel genom resultat från jaktprov, då den egna erfarenheten av en beaglehanes egenskaper för harjakt kan vara tillräcklig för tikens ägare. Under det innevarande årtusendet har årligen 50–100 olika beaglehanar använts i avel och antalet använda hanar har stått i direkt proportion till antalet registreringar (figur 7).

Figur 7. Antalet hanar som använts i avel i förhållande till antalet registreringar. Källa: SKL:s avelsdatabas 8.1.2026.

Frågan kan också granskas genom hanarnas användning i avel per generation (figur 8). Generationslängden i Kennelklubbens Koiranet-avelssystem är fyra år. Till exempel har siffrorna för år 2020 beräknats utifrån perioden 2017–2020. Även på detta sätt granskat, följer antalet använda hanar registreringsantalen.

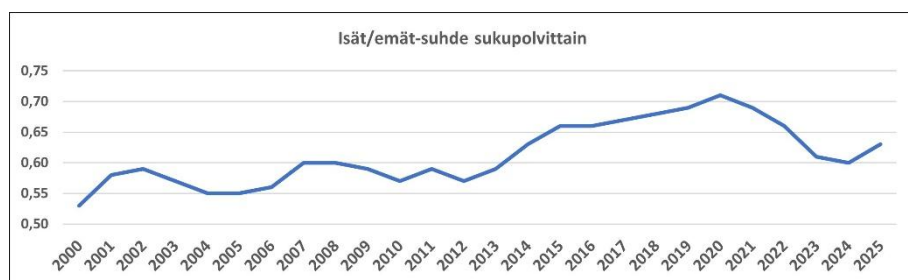
Figur 8. Antalet hanar som använts i avel per generation. Källa: SKL:s avelsdatabas 8.1.2026.

Även antalet tikar som använts i avel har naturligtvis minskat i samma proportion som registreringsantalen har minskat. Denna förändring syns också när man granskar antalet tikar som använts i avel per generation (figur 9).

Figur 9. Antalet tikar som använts i avel granskat per generation. Källa: SKL:s avelsdatabas 8.1.2026.

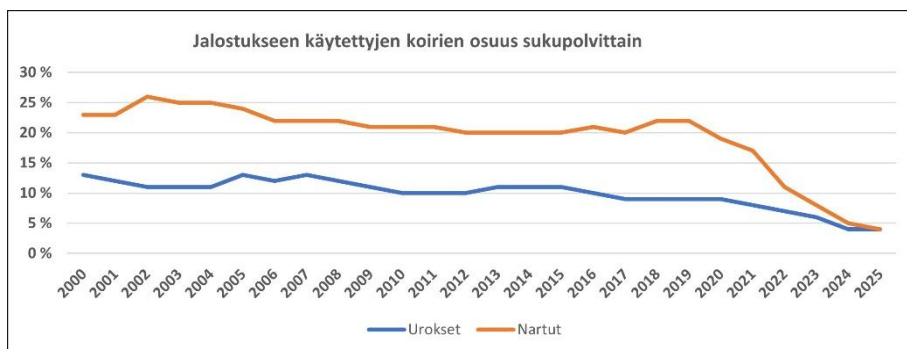
Förhållandet mellan fäder och mödrar i den finländska beaglepopulationen har förändrats – om än långsamt – under detta årtusende. Förändringens riktning har varit positiv med tanke på bevarandet av den genetiska mångfalden (figur 10). Förändringen visar samtidigt att så kallade matadorhanar, det vill säga hanar som används mycket i avel, inte har förekommit under den senaste tiden.

Figur 10. Den årliga förändringen i far/mor-förhållandet granskat per generation under perioden 2000–2025. Källa: SKL:s avelsdatabas 8.1.2026.

Antalet hundar som används i avel är alltid mindre än det totala antalet hundar – även när frågan granskas per generation. Eftersom det är viktigt att bevara den genetiska mångfalden i hela populationen bör avelsmaterialet användas så jämnt som möjligt. Avelsurval som bygger på bruksegenskaper får inte begränsa mångfalden alltför mycket eller styra aveln för ensidigt.

I figur 11 visas andelen hundar som använts i avel av alla hundar i respektive generation under perioden 2000–2025. När figuren betraktas bör man komma ihåg att hundar i de yngre generationerna fortfarande kommer att användas i avel i framtiden. Med andra ord kommer värdena för ungefär de senaste sex åren att förändras, desto mer ju yngre generationer det handlar om.

Figur 11. Andelen hundar som använts i avel av det totala antalet hundar per generation. Källa: SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

Utifrån figur 11 kan man inte se att avelsanvändningen av beaglehanar eller beagletikar skulle ha koncentrerats alltför kraftigt till ett litet antal individer.

Agronomie- och skogsbruksdoktor Katariina Mäki:

”Den effektiva populationsstorleken är en beräknad uppskattning av rasens genetiska mångfald. Rasens mångfald kan också bedömas molekyलगenetiskt, till exempel utifrån antalet DLA-haplotyper som reglerar immunsystemet och graden av heterozygoti.

Den effektiva storleken anger hur många individers genvarianter som finns i en viss ras eller stam. Till exempel betyder värdet 50 att rasens genetiska variation består av genvarianter från 50 olika hundar. Ju mindre den effektiva storleken är, desto snabbare ökar släktskapet inom rasen och desto svårare blir det att undvika inavel. Den effektiva storleken uppskattas alltid per generation. Generationslängden är fyra år hos sällskapshundar och fem år hos brukshundar. Som tumregel är den effektiva storleken som mest fyra gånger antalet obesläktade hanar som används i avel.

Det bästa sättet att uppskatta den effektiva populationsstorleken bygger på hur snabbt rasens genomsnittliga inavelsgrad ökar. Om materialet inte har tillräckligt fullständiga stamtavlor kan man använda en beräkning som baseras på antalet avelsdjur, vilket också används i Finska Kennelklubbens avelsdatasystem Koiranet. Detta ger dock en kraftig överskattning av den effektiva storleken, eftersom det förutsätter att avelsdjuren inte är släkt med varandra och att de har jämna antal avkommor.

Om den effektiva storlek som baseras på ökningen av inavelsgraden är under 50–100, försvinner genvarianter ur rasen så snabbt att naturen inte förmår balansera situationen. Då måste man fokusera på att bevara gener från så många individer som möjligt genom att använda dem en gång i avel. Å andra sidan har de flesta av våra raser populationer även utomlands, vilket kan göra det möjligt att importera ”nytt blod” till landet. För många raser finns det dock inte mera annorlunda genmaterial att tillgå utomlands än i hemlandet.”

Utvecklingen av beagles effektiva populationsstorlek under 2000-talet, som presenteras i figur 12, bygger på material från Koiranets avelsdatasystem. Som framgår av Mäkis text ovan är siffrorna på diagrammets lodräta axel uppskattningar i överkant, eftersom de beaglar som använts i avel mycket ofta är släkt med varandra. I stället för de exakta värdena är kurvans form det betydelsefulla. Eftersom beräkningen bygger på andelen hundar i generationen vilka använts i avel, kommer kurvans högra ände att förändras kraftigt med åren. Trots detta minskar de sjunkande registreringsantalen oundvikligen även den effektiva populationsstorleken.

Figur 12. Utvecklingen av den effektiva populationsstorleken. Beräkningsgrunden är hundar i en generation vilka använts i avel. Källa: SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

När den effektiva populationsstorleken granskas i förhållande till sitt teoretiska maximum (figur 13) ser man att hundarna under detta årtusende förlöpande har använts något jämnare i avel än tidigare. Förändringen är dock inte särskilt stor.

Figur 13. Den effektiva populationsstorleken andel av det teoretiska maximumet och dess utveckling under det innevarande årtusendet. Källa: SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

När man tidigare brukade gynna de mest framgångsrika hanarna i avel steg deras avkommeantal klart över dagens rekommendationer. Numera har sådana så kallade matadorhanar inte längre hunnit uppstå, i takt med ökad medvetenhet. Ändå har några av de mest använda hanarna fortfarande onödigt många avkommor i förhållande till antalet födda hundar.

I tabell 1 listas de tjugo hanar som användes mest i avel under granskningsperioden 2016–2025. Tillsammans har dessa hanar producerat 21 % av de valpar som föddes under granskningsperioden. Av dessa hanar har 75 % deltagit i drevprov och varannan har, utifrån sina resultat, uppnått bruksprovschampionat. Sammanlagt behövdes 67 hanar för att producera 50 % av valparna under granskningsperioden.

Tabell 1. De mest använda hanarna i avel under perioden 2016–2025. Källa: SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

	Hanhund	Födelseår	Under statistikperioden				I den 2. generationen		Totalt	
			Kullar	Valpar	%-andel	Kumulat.%	Kullar	Valpar	Kullar	Valpar
1	TÄPLÄ	2013	24	119	2,71 %	3 %	13	60	24	119
2	HAUTAPAKAN HISKI	2015	14	68	1,55 %	4 %	5	27	14	68
3	CARNELIAN'S VIKTOR	2014	13	66	1,50 %	6 %	7	22	13	66
4	STORY TO TELL KROLEWSKA ZGRAJA	2019	9	55	1,25 %	7 %	1	6	9	55
5	RAVASGANG'S PEARL BAILEY	2022	9	53	1,21 %	8 %	0	0	9	53
6	KÄENKUKKULAN VICTOR	2013	8	51	1,16 %	9 %	10	68	8	51
7	HIGHWAY'S FELLOW	2013	8	47	1,07 %	10 %	9	51	8	47
8	PERÄPÖKSÄN ROOPE	2016	8	47	1,07 %	12 %	2	13	8	47
9	MEHTOKUMMUN AIRO	2014	9	46	1,05 %	13 %	19	100	9	46
10	TAVAJ'S BASSO	2018	6	44	1,00 %	14 %	4	16	6	44
11	PELKKIKANKAAN ROMMI	2019	9	44	1,00 %	15 %	5	22	9	44
12	HESSIN ROBERT	2013	9	41	0,93 %	16 %	6	28	11	46
13	POTE	2014	7	41	0,93 %	16 %	2	9	7	41
14	PERÄPÖKSÄN PAUKKU	2016	9	41	0,93 %	17 %	6	20	9	41
15	SHORTLAKE BANZO	2014	8	40	0,91 %	18 %	2	13	8	40
16	HELISALON URHO	2017	8	39	0,89 %	19 %	2	9	8	39
17	TERVAPEKAN JULIUS	2018	7	39	0,89 %	20 %	5	30	7	39
18	BEIGHLEIGHS RICK O'SHAE	2017	8	39	0,89 %	21 %	10	56	8	39
19	PERÄPÖKSÄN POJU PIMPULAN POIKA	2016	9	37	0,84 %	22 %	11	59	9	37
20	SIMONALAND ENERGY TOP	2019	10	36	0,82 %	23 %	2	11	10	36

För jakthundsraser är det typiskt att antalet avkommor i andra generationen knappt korrelerar med antalet avkommor i första generationen (tabell 2). Orsaken är att en avelshanes släktlinje inte fortsätter om avkommorna inte har uppfyllt förväntningarna på jaktegenskaper. Mycket ofta visar sig även en förstklassig brukshane bara vara medelmåttig som nedärvare.

Tabell 2. De tjugo hanar som använts under perioden 2016–2025, ordnade efter antalet avkommor i andra generationen. Källa: SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

	Hanhund	Födelseår	Under statistikperioden				I den 2. generationen		Totalt	
			Kullar	Valpar	%-andel	Kumulat.%	Kullar	Valpar	Kullar	Valpar
1	JÖÖTI	2006	3	17	0,39 %	56 %	54	270	14	66
2	BENY	2005	1	4	0,09 %	95 %	39	220	24	122
3	HAMITAN JERI	2010	4	25	0,57 %	41 %	37	196	16	84
4	FERDINAND	2007	1	5	0,11 %	91 %	38	166	10	50
5	HESSIN UNIIKKI	2009	1	4	0,09 %	95 %	30	157	12	63
6	ERÄSOINNUN PILKKU	2010	5	24	0,55 %	46 %	29	141	13	69
7	MÄKI-HAUKUN ROOPE	2004	1	7	0,16 %	83 %	24	131	14	61
8	SCENTINI THE AVIATOR	2004	1	8	0,18 %	78 %	40	130	9	47
9	HAMITAN HEMPPA	2009	2	12	0,27 %	67 %	23	127	12	56
10	SAKIN TOPI	2004	1	6	0,14 %	86 %	24	127	11	60
11	ASTALAN SÄLLI	2010	5	19	0,43 %	53 %	25	123	8	37
12	ASTALAN PELIMERKKI	2008	1	5	0,11 %	91 %	18	109	8	47
13	MEHTOKUMMUN AIRO	2014	9	46	1,05 %	13 %	19	100	9	46
14	RUKA-AHON HERO	2013	6	25	0,57 %	43 %	18	99	6	25
15	KUOPUSMAA SISU	2013	4	22	0,50 %	49 %	18	90	6	36
16	HUUHKAJAN NERO	2008	1	8	0,18 %	78 %	15	88	5	37
17	IFAN	2008	1	3	0,07 %	98 %	18	83	5	22
18	REPOKASAKAN RÖLLI	2007	1	7	0,16 %	83 %	15	78	7	41
19	KÄENKUKKULAN VICTOR	2013	8	51	1,16 %	9 %	10	68	8	51
20	AJO	2011	2	10	0,23 %	73 %	14	68	4	23

I aveln av jakthundar strävar man i princip efter att använda hundar som i prov har visat sig vara goda brukshundar. När det gäller de mest använda beagletikarna i avel (tabell 3) förverkligas detta dock inte i praktiken. Under granskningsperioden 2015–2024 hade mindre än hälften av de tjugo mest använda tikarna deltagit minst en gång i drevprov, och av dem hade endast en blivit champion och en var införd i specialstamboken. Att en hund inte har visat sina egenskaper i drevprov betyder dock inte automatiskt att den har sämre bruksegenskaper än hundar som deltagit i prov, men bland tikarna i tabell 3 finns flera hundar som inte alls används för jakt.

Tabell 3. De 20 mest använda tikarna i avel under perioden 2016–2025. Källa: SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

	Tik	Födelseår	Under statistikperioden			I den 2. generationen		Totalt	
			Kullar	Valpar	%-andel	Kullar	Valpar	Kullar	Valpar
1	CARDIEM COLOURS FOREVER	2015	4	35	0,80 %	2	7	4	35
2	HAUTAPAKAN NUPPU	2015	5	30	0,68 %	4	29	5	30
3	MIDIAN'S MAHTAVA MATAMI	2017	5	30	0,68 %	10	55	5	30
4	TULISALON PEGASUS	2018	5	30	0,68 %	0	0	5	30
5	CARDIEM COLOURS WILL GLOW	2015	4	27	0,61 %	3	5	4	27
6	ASTA	2012	4	27	0,61 %	2	13	4	27
7	KONTTIKUUSEN MIMMI	2012	4	26	0,59 %	2	12	4	26
8	MALISKAN TÄHTI	2015	4	26	0,59 %	1	1	4	26
9	CARDIEM CALIFORNIA FOULARD	2015	5	25	0,57 %	0	0	5	25
10	MIDIAN'S NOITA-AKKA	2019	5	24	0,55 %	6	31	5	24
11	LEEDS SIMPATICA PS	2018	3	23	0,52 %	0	0	3	23
12	PERÄPÖKSÄN PIIKA	2014	3	23	0,52 %	4	21	3	23
13	WALENTYNKA LA LU RIQUEZA	2014	3	22	0,50 %	12	57	3	22
14	LEMMENLAAKSON LOTTA	2013	5	22	0,50 %	5	24	5	22
15	HAUTAPAKAN ENNI	2019	3	22	0,50 %	2	9	3	22
16	REISSUMIEHEN LILI	2018	3	22	0,50 %	3	14	3	22
17	NORSBÄCKENS ISA	2016	3	21	0,48 %	2	5	3	21
18	CARDIEM SIXTH SENSE	2013	4	21	0,48 %	8	45	4	21
19	METSÄKASTEEN ELNA	2013	3	20	0,46 %	3	17	3	20
20	SATU	2015	3	20	0,46 %	4	17	3	20

Hundarna i tabellerna 1–3 har alltså haft en betydande inverkan på beaglens arvs massa. Inverkan förstärks när man beaktar att en del av de hundar som oftast använts i avel är ganska nära släkt med varandra. För hundarna i tabellerna är de nära släktskapsförhållandena följande:

Täplä är son till Eräsoinnun Pilkku.

Hautapakan Hiski är son till Ifani.

Käenkukkulan Victor är son till Hamitan Jeri.

Peräpöksän Roope, Pauku och Poju Pimpulan Poika är helsyskon.

Highway's Fellow är halvsyskon till de ovan nämnda Peräpöksä-bröderna.

Eräsoinnun Pilkku och Asta har Beny som far.

Pelkkikankaan Rommi är son till Mehtokummun Airo.

Helisalon Urho är son till Täplä.

Pote är son till Mäki-Haukun Roope.

Tervapekan Julius är son till Ruka-Ahon Hero.

Cardiem Colours Forever och Cardiem Colours Will Glow är helsyskon.

Hautapakan Enni är dotter till Hautapakan Nuppu.

Midian's Noita-akka är dotter till Midian's Mahtava Matami.

Reissumiehen Lili är dotter till Käenkukkulan Victor.

Norsbäckens Isa är dotter till Ruka-Ahon Hero.

Dessutom bör det beaktas att hundarna i tabellerna 1–3 har många gemensamma avkommor. Detta måste uppmärksammas noggrant i framtiden, i praktiken genom att följa parningskombinationernas inavelsgrad och släktförlustkoefficient.

4.1.3 Rasens populationer i andra länder

Även om beaglens tidigaste rötter går tillbaka till Kontinentaleuropa kan England ändå med fog betraktas som rasens hemland. Endast en del av de engelska beaglarna finns i den engelska kennelklubbens register; packbeaglar registreras på annat håll. Därför finns det inte heller någon samlad information om engelska beaglar och deras släktlinjer. Under de senaste tio åren har vanligen omkring två tusen beaglar per år registrerats i kennelklubben, men under de senaste par åren har registreringssiffrorna nästan halverats.

I USA har beaglen enligt AKC:s (American Kennel Club) registreringsstatistik årligen placerat sig bland de tio populäraste hundraserna. Eftersom AKC inte publicerar exakta registreringssiffror kan man endast konstatera att de årliga registreringsantalen sannolikt ligger kring ett par tiotusen.

I Sverige och Norge registreras hundarna i respektive lands kennelklubbs register, vars siffror och statistik är öppna för alla. I Sverige har beaglens popularitet under det innevarande årtusendet varit tämligen stabil, med årliga registreringsantal som varierat mellan 250 och 350. Även i Norge registreras i genomsnitt cirka 300 beaglar per år.

I alla ovan nämnda länder är beaglen som ras uppdelad i brukshundar och andra hobby- eller sällskapshundar. I England är gränsen mycket skarp och av de nordiska länderna är den tydlig i Finland. I Sverige och Norge är gränsen inte lika lätt att definiera, men även där betonar majoriteten av entusiasterna jaktgenskaper i sina avelsval. För länderna i Central- och Sydeuropa finns det inga exakta uppgifter, men jaktbeaglarnas andel av alla beaglar är sannolikt liten.

4.1.4 Sammanfattning av populationens struktur och avelsbas

När 2000-talet började hade beaglens registreringsantal i Finland sjunkit från toppåren på 1970-talet till i genomsnitt 500–650 valpar per år. Därefter har minskningen i registreringsantalet avtagit, men trots årliga variationer har antalen fortfarande minskat tydligt. Under de senaste åren har endast ett litet antal hundar importerats till landet, 10–20 hundar per år. Större betydelse än importhundarna har haft att allt fler uppfödare under senare år har gjort parningsresor till Sverige eller Norge. Det nordiska avelssamarbetet har varit planmässigt, och även hälsoinformation har delats som stöd för samarbetet.

De finländska beaglarna används till stor del för jakt, men omkring en tredjedel av beaglarna är antingen sällskapshundar eller används i andra hobbyverksamheter. Beaglar som inte används för jakt skiljer sig ofta även i fråga om släktbakgrund från jaktbeaglar. Den finländska jaktbeaglestammen har sitt ursprung i ett litet antal hundar, och ännu i dag är särskilt de hundar som deltar i drevprov nära släkt med varandra.

Åldern då hundar används i avel har på senare tid sjunkit något. Minskningen är liten, men om utvecklingen fortsätter påverkar den rasens beräknade generationslängd. Användningen av unga hundar har både för- och nackdelar. En nackdel är att eventuella ärftliga sjukdomar inte nödvändigtvis har hunnit visa sig hos avelshundarna innan de används i avel. En fördel är att avkommornas jaktgenskaper hinner komma fram medan föräldrarna ännu är i avelsålder. Beaglen har dock få betydande ärftliga fel och sjukdomar, vilket gör att fördelarna med att använda unga hundar i avel verkar vara mer betydelsefulla än nackdelarna. Rasens genomsnittliga inavelsgrad har under de senaste åren stabiliserats kring 2–2,5 %.

Rasens effektiva populationsstorlek har minskat under 2000-talet i takt med att registreringsantalen har sjunkit. Av rasens beräknade största möjliga populationsstorlek har omkring 40 % använts under den senaste tiden. Det måste dock kommas ihåg att Koiranets beräkningsformel för effektiv populationsstorlek inte beaktar att kullstorlekarna varierar, eller om avelshundarna har varit mer släkt med varandra än rasens individer i genomsnitt.

Förhållandet mellan fäder och mödrar har under det innevarande årtusendet förändrats så att allt fler hanar har använts i avel. Riktningen är positiv, men inte heller i början av hela granskningssperioden fanns någon betydande koncentration av avelsanvändningen till endast vissa hanar.

Ungefär var femte beagletik får minst en kull under sin livstid. Av hanarna får omkring tio procent avkommor. Uppprepning av samma parningskombinationer har varit ovanligt inom rasen. Även under de senaste åren har upprepningar dock gjorts; i några fall har samma kombination använts upp till fem gånger.

Överanvändning av samma hanar kan bedömas antingen direkt utifrån antalet valpar eller genom att dessutom granska hanens egen kvalitet och avkommornas kvalitet utifrån provresultat. Det senare granskningssättet försvåras av att endast en liten del av hundarna över huvud taget deltar i prov, och av att en hund bör delta i prov flera gånger för att man ska kunna bilda sig en uppfattning om dess egenskaper. Exempelvis har i genomsnitt endast cirka 2 % av avkommorna efter de mest använda hanarna under de senaste tio åren deltagit i prov minst tre gånger.

Beräknad överanvändning baserad på valpantal förekommer knappast alls. I tabell 4 granskas fäderna till valparna under den senaste generationen (5 år, perioden 2021–2025), så att tabellen innehåller de tio mest använda

hanarna. Endast den mest använda hanens andel av avkommorna i första generationen överskrider maximirekommendationen på 2–3 %, medan de övrigas avkommeantal håller sig inom eller under maximirekommendationen.

Tabell 4. De hanar som använts mest i avel under perioden 2021–2025 samt deras avkommeantal i första och andra generationen och det totala antalet kullar i första generationen. Källa: SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

	Uros	Tilastointiaikana		% -osuus	kumulat.%	Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja			Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	CARNELIAN'S VIKTOR	13	66	3,08 %	3 %	7	22	13	66
2	TÄPLÄ	11	59	2,75 %	6 %	13	60	24	119
3	RAVASGANG'S PEARL BAILEY	9	53	2,47 %	8 %	0	0	9	53
4	TAVAJS BASSO	6	44	2,05 %	10 %	4	16	6	44
5	STORY TO TELL KROLEWSKA ZGRAJA	7	42	1,96 %	12 %	1	6	9	55
6	POTE	7	41	1,91 %	14 %	2	9	7	41
7	PELKKIKANKAAN ROMMI	8	40	1,86 %	16 %	5	22	9	44
8	TERVAPEKAN JULIUS	7	39	1,82 %	18 %	5	30	7	39
9	PERÄPÖKSÄN ROOPE	6	36	1,68 %	20 %	2	13	8	47
10	SIMONALAND ENERGY TOP	10	36	1,68 %	21 %	2	11	10	36

Bland hanarna i tabell 4 finns inga helsyskon eller direkta avkommor i nedstigande led. Det verkar alltså som att förnsävningsen av populationens avelsbas hänger samman med minskningen i registreringsantal, snarare än med en ojämn användning av avelsdjur.

4.2 Temperament och beteende samt bruksegenskaper

I följande kapitel behandlas hundarnas beteende och bruksegenskaper av praktiska skäl på så sätt att en del av uppgifterna bygger på ägarnas egna uppfattningar och en del på information som dokumenterats i drevprov. Trots det heterogena källmaterialet kan uppfattningarna om beaglens temperament och bruksegenskaper anses vara ganska tillförlitliga.

4.2.1 Rasstandardens omnämnanden om temperament och beteende samt användningsändamål

Beaglens rasstandard reviderades år 2012 och där nämns följande om temperament, beteende och användningsändamål:

”En glad drivande hund vars huvudsakliga uppgift är att driva hare genom att följa vittringsspår. Modig och mycket aktiv, uthållig och målmedveten. Alert, intelligent, balanserad och vänlig. Varken aggressiv eller skygg.”

Rasorganisationens syfte är att främja uppfödningen av beaglen samt förbättra exteriören enligt rasstandardens och jaktdugligheten.

Beagleklubbens första stadgar är från år 1961. Sedan dess har stadgarna ändrats i nödvändiga delar, men organisationens mål att värna om beaglens jaktegenskaper har förblivit oförändrade fram till i dag.

4.2.2 Uppdelning i bruks- och utställningslinjer

Beaglen är ganska tydligt uppdelad i bruks- och utställningslinjer. De förstnämnda utgör majoriteten. Linjeindelningen är dock inte alltid tydlig inom rasen, och av hundens exteriör går det inte nödvändigtvis att avgöra vilken linje den tillhör. Även bland jaktlinjerna finns hundar som klarar sig mycket bra på utställning.

4.2.3 Testning och/eller beskrivning av temperament, beteende och/eller bruksegenskaper som ingår i PEVISA-programmet

Beaglen har inget PEVISA-program.

4.2.4 Temperament och beteende i vardagssituationer

Beaglen har varit föremål för många vetenskapliga studier. Detta beror främst på att beaglen är en vanlig laboratoriehund tack vare sin lilla storlek, anpassningsförmåga och låga aggressivitet. Studierna har till största delen varit medicinska, men även till exempel valpens kritiska utvecklingsfaser och hundens beteende har studerats med hjälp av beaglar.

I beteendestudier (se källförteckningen) har beaglen konstaterats vara en mer känslig ras än genomsnittet, med låg förekomst av aggressivitet. Typiskt för beaglen är svår tränbarhet, och dessutom har man konstaterat att tvångsmässig underkastelse och begränsning av aktivitet väcker motstånd och oro hos hunden.

Under de senaste tio åren har två beaglar deltagit i MH-beskrivning och 17 beaglar i mentaltest. Antalet är för litet för att man utifrån resultaten ska kunna dra slutsatser om rasens genomsnittliga temperament.

Sammanlagt 50 beaglar har mentaltestats åren 1996–2025. Sett till mentaltesterna är beaglarna i genomsnitt något mjuka och något oroliga i nervstrukturen. De testade hundarna har i regel haft ett måttligt livligt temperament. Det finns också några som bedömts som livliga. Beaglarna är nästan utan undantag godmodiga, tillgängliga och öppna. När det gäller skott är beaglarna skottsäkra, även om det bland de testade också finns några skottovana hundar.

Beagleklubbens avelssektion har fyra gånger genomfört en så kallad beaglestudie. De tre första gångerna riktades enkäten till de hundägare vars hundar fyllde fyra år under det år då enkäten genomfördes. Tanken var att en omkring fyraårig hund redan är så mogen att ägaren hunnit bilda sig en uppfattning om hundens egenskaper. Samtidigt är andelen hundar i denna åldersgrupp som dött av sjukdomar eller olyckor ännu liten. Den fjärde gången begränsades deltagandet i enkäten inte.

Den första beagleenkäten genomfördes år 1979, de följande åren 1993, 2007 och 2017. I de senare enkäterna samlades information in så att svaren skulle vara så jämförbara som möjligt med resultaten från tidigare enkäter. Sammantaget ger de nästan fyrtio åren mellan enkäterna indikationer på i vilken riktning rasen har utvecklats eller håller på att utvecklas. Forskningsresultaten har rapporterats i tidskriften Suomen Beagle och på rasorganisationens webbplats (Koivu 1980a, 1980b, 1981, Särnä 1993, 1994a, 1994b, 1995, Kilpeläinen 2008, Kilpeläinen 2018).

I alla enkätundersökningar har det framgått att det vanligaste temperamentfelet hos hundarna har varit skygghet, men sådan har förekommit i störande grad endast hos några procent av de svarandes beaglar. Även aggressivitet har nämnts, men antalet sådana fall har varit mycket litet. Utifrån dessa undersökningar verkar inga betydande förändringar ha skett i hundarnas temperament. Nio av tio beagleägare har i alla enkätundersökningar varit helt nöjda med sin hund som familjehund. Några betydande skillnader mellan könen har inte kunnat ses.

Hos Kennelklubben finns inga anmälningar registrerade från åren 2019–2024 om aggressivt beteende hos beaglar vid hundevenemang (utställningar eller prov). Genom tiderna har beteende- eller uppförandestörningar angetts som avlivningsorsak för 39 beaglar i Koiranets dödsorsaksstatistik. Detta omfattar olika typer av beteendestörningar. Totalt har dödsorsak eller dödsålder registrerats för 2 274 hundar, vilket innebär att beteendestörningar är en mycket ovanlig avlivningsorsak hos beagle (1,7 %).

Rasstandardens beskrivning ”*Modig och mycket aktiv, uthållig och målmedveten. Alert, intelligent, balanserad och vänlig. Varken aggressiv eller skygg.*” verkar därför stämma väl in på våra nuvarande hundar.

4.2.5 Bruks- och provegenskaper

Beaglen är till sin bakgrund en packhund, men har i många länder – Finland inräknat – avlats till en ensam arbetande drivande hund. Orsakerna till detta finns både i skillnader mellan olika länders jaktkulturer och i olika jaktlagstiftningar.

Beaglen uppgift är att, när den släpps lös i skogen, självständigt söka upp det vilt som ska drivas – vanligen hare – och därefter skällande följa det flyende viltets vittringsspår. Hunden behöver god jaktlust för att den ska söka ut tillräckligt väl från föraren även när det inte finns färskt viltspår i terrängen. Jaktlust krävs också under drevet, eftersom hunden uthålligt måste reda ut de avbrott i drevet, så kallade tappter, som uppstår när haren försöker förvilla hunden.

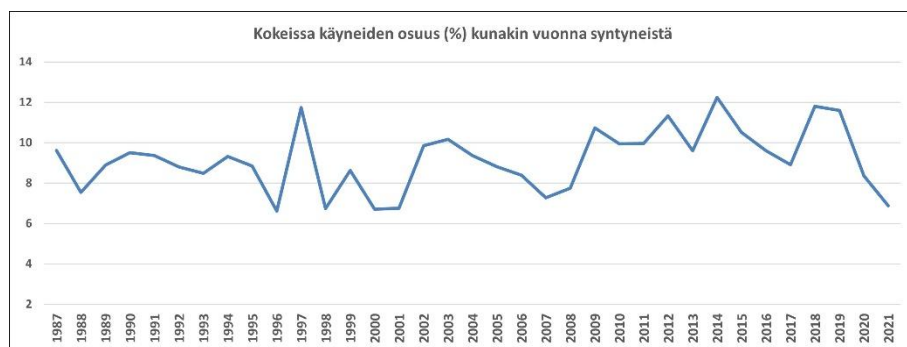
Den drivande hundens arbete är fysiskt krävande och långvarigt. I Finland måste en drivande hund tidigt på hösten ofta arbeta under torra och varma förhållanden. Senare på hösten ökar regnigt väder ofta arbetets belastning, och på vintern kan även ett tjockt snötäcke vara till hinder. En användbar jakthund måste utan problem klara sådana varierande förhållanden.

Utöver sök- och drevförmåga önskar man att hunden har ett bra och hörbart skall. Den så kallade skalltröskeln bör dessutom vara lämplig, så att hunden inte skäller för mycket innan viltet hittats och så att man av drevskallet bland annat kan bedöma hundens avstånd till drevdjuret.

Användningen av drivande hund i vårt land har varit likartad i betydligt mer än hundra år. Tidigare var majoriteten av jakthundarna i Finland antingen skällande fågelhundar eller så kallade allroundhundar, men när de drivande hundarna kom till Finland blev deras användning snabbt vanlig. Till en början ansågs drivande hundar vara herrskapsraser, men inom några årtionden blev harjakt med drivande hund en mycket populär jaktform. Eftersom dagens hundar måste arbeta i splittrade marker med skogsbilvägar ställs högre krav än tidigare på både arbetslust och skicklighet. Det ovanstående gäller alla drivande hundar, inklusive beagle.

Drevproven testar de krav som ställs på en jagande beagle. Drevprovsreglerna är desamma som för de raser som hör till Finska Stövarklubben, och drevprovssdomarna får i sin utbildning behörighet att bedöma alla dessa raser. Beaglen poänggränser för klassresultat är dock lägre än för stora stövare, och kvaliteten på beaglen skall bedöms som tilläggsinformation. Dessutom finns en rasspecifik specialanvisning för beagle som bilaga till provreglerna; den behandlar bedömningen av sök och skall.

Antalet hundar som deltar i prov har ständigt varit för litet för att tillförlitlig avelsinformation ska kunna samlas in. I figur 14 jämförs antalet hundar födda 1987–2021 som deltagit i prov med antalet hundar födda under motsvarande år. Granskningsperioden avslutas här år 2021, eftersom hundar födda därefter först i framtiden når provålder. Under denna period har andelen hundar som deltagit i prov hållit sig kring tio procent.

Figur 14. Provdeltagande bland hundar födda 1987–2021.

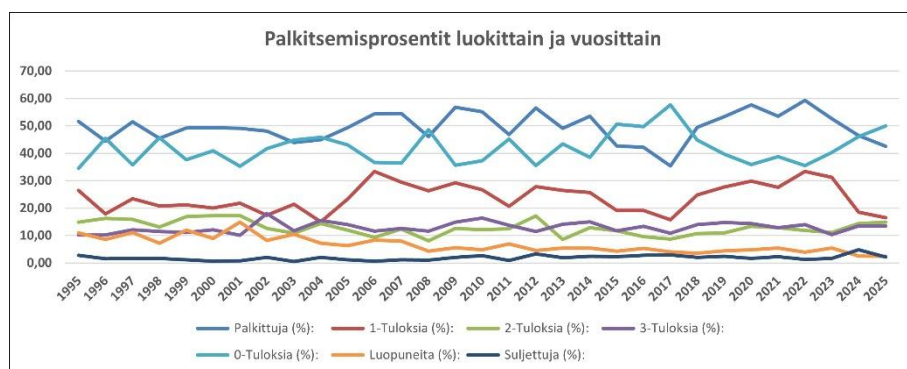
Källa: SKL:s avelsdatabas 8.1.2026.

Utifrån tabell 5 har förändringarna i medelpoängen för samtliga provstarter varit små under de senaste drygt tjugo åren. Man bör dock komma ihåg att provreglerna har ändrats under denna granskningsperiod och att resultaten också påverkas starkt av årliga och regionala variationer i harstammar, väderförhållanden och andra faktorer som inte beror på hundarna.

Vuosi	Koiramäärä	Suoritusten määrä	Loppupisteiden k.a.
2002	148	293	39,8
2003	139	332	39,4
2004	146	334	36,1
2005	166	415	40,5
2006	185	447	47,1
2007	192	437	44,5
2008	170	395	41,1
2009	197	451	45,9
2010	157	330	44,9
2011	196	416	40,5
2012	180	391	45,4
2013	185	418	38,5
2014	209	491	40,1
2015	223	519	35,1
2016	185	397	33,9
2017	182	398	31,4
2018	174	428	38,6
2019	171	366	41,5
2020	175	433	42,6
2021	178	387	45,3
2022	163	386	46,1
2023	168	407	44,5
2024	135	312	38,3
2025	158	376	33,5

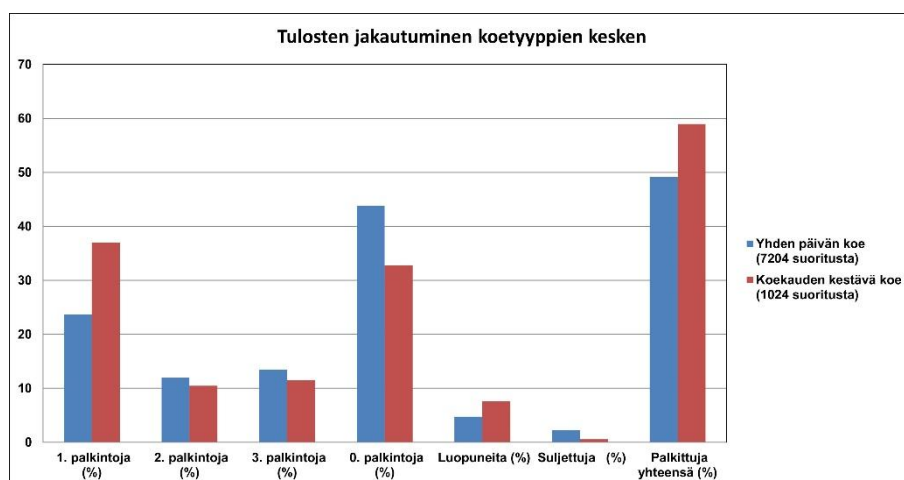
Tabell 5. Sammanfattning av provens slutpoäng från och med 2002. Källa: SBJ:s databas och SKL:s avelsdatabas 8.1.2026.

Förändringarna i prisprocent kan vara stora mellan två på varandra följande år, men på lång sikt är förändringarna små (figur 15).

Figur 15. Utvecklingen av medeltalen för provresultaten under perioden 1995–2025. Källa: Finska Beagleklubbens databas.

Skillnaden mellan medelpoängen i prov som pågår under en hel provsäsong och medelpoängen i endagsprov, så kallade lottningsprov, har i praktiken förblivit oförändrad, 5–10 poäng. Samma skillnad syns också i figur 16, där prisprocenten i långprov och endagsprov har jämförts kalenderårsvis för alla prov under perioden 4.9.2005–20.12.2025.

Figur 16. Fördelningen av resultat i endagsprov och prov som pågår under en provsäsong enligt prisplacering under prov som genomförts 4.9.2005–20.12.2025. Källa: Finska Beagleklubbens databas 8.1.2025.

En eventuell förändring i hundarnas bruksegenskaper är alltså svår att konstatera. Utifrån beagleenkäterna 2007 och 2017 är ägarna dock mer nöjda än tidigare med sina hundars jaktsegenskaper.

Under det innevarande årtusendet har till exempel agility, nosework och framför allt viltspårprov för jakthundar (mejä) ökat i popularitet. När detta skrivs är reglerna för Beagleklubbens mästerskapsprov i mejä under arbete.

4.2.6 Beteende i hemmet samt reproduktionsbeteende

I de tidigare nämnda enkätundersökningarna har man också utrett beaglarnas beteende. I enkäterna 2007 och 2017 beskrev nästan 90 procent av de svarande sin hund som anpassningsbar eller mycket anpassningsbar till hemmiljö och var nöjda med sin hund som hemhund. Om missnöje förekom angavs som vanligaste orsak antingen skällande inomhus eller bristande rumsrenhet. Övriga orsaker till missnöje verkade hänga samman med beaglens livliga temperament, vilket visade sig som stöld av föremål, envishet, överaktivitet och benägenhet att rymma.

Utifrån de två senaste enkätundersökningarna förhåller sig nio av tio beaglar problemfritt till andra hundar under promenader. En stor del av denna grupp är visserligen först reserverad, utan att ändå vara aggressiv. Antalet individer som är reserverade eller fientliga mot andra hundar verkar enligt enkätundersökningarna ha minskat med åren.

Inställningen till okända människor är, som förväntat, klart mer okomplicerad än inställningen till andra hundar. Två av tre svarande uppgav att deras hund förhåller sig vänligt till främmande människor. Fientlig inställning till okända människor verkar vara mycket sällsynt.

Cirka 60 procent av de svarande i de två senaste beagleenkäterna beskrev sin hund som lugn till temperamentet. De övriga hundarna beskrevs som livliga, och åtta procent som till och med alltför ystra.

Åtta av tio av dem som deltagit i enkäterna har berättat att deras hund är åtminstone ganska orädd och ganska modig. Var femte individ har beskrivits som i någon mån eller mycket skygg och rädd.

Hos rasen känner man inte till några hälsomässiga eller strukturella faktorer som skulle återspeglas i hundarnas beteende. Hos beagle har inga allmänna problem kopplade till reproduktionsbeteende rapporterats.

Enstaka problem med parning, dräktighet eller valpning har rapporterats, men på grund av att de är så sällsynta kan de inte betraktas som avelsmässigt betydelsefulla.

4.2.7 Sammanfattning av rasens viktigaste problemområden gällande beteende och temperament samt hur de kan åtgärdas

Hos beaglen har inga betydande problem som gäller beteende eller temperament konstaterats. Även om det i beagleenkäterna har rapporterats att några hundar i vissa situationer uppträder aggressivt, kan man utifrån några enstaka fall inte dra slutsatsen att det skulle vara ett problem för rasen. Den klart största delen av hundarna är öppna till temperamentet och vänliga i sitt beteende – enligt vissa till och med övervänliga. Hundar som visar aggressivitet får inte användas i avel, och detsamma gäller tydligt rädda hundar.

4.3 Hälsa och reproduktion

Beaglen är en mycket frisk ras. Den har i århundraden avlats som brukshund i pack, där sjuka och defekta individer oundvikligen har gallrats bort. Eftersom beaglen har använts som försöksdjursras har den studerats exceptionellt mycket, vilket har lett till att många olika sjukdomar har identifierats. Som helhet är dessa dock så sällsynta inom rasen att det endast finns få ärftliga fel som det finns anledning att vara bekymrad över.

4.3.1 Sjukdomar som ingår i PEVISA-programmet

Beaglen har för närvarande inget PEVISA-program. Under giltighetstiden för detta målprogram utreds behovet av ett PEVISA-program för beagle, och vid behov fattas beslut i frågan.

4.3.2 Andra betydande sjukdomar som konstaterats hos rasen

I beaglestudierna har ägarna också tillfrågats om sjukdomar och defekter som förekommit hos deras hundar. De procentandelar som beräknats utifrån resultaten bör tolkas med försiktighet, eftersom antalet omnämningen av varje sjukdom var ganska litet och dessutom är egenställda diagnoser inte nödvändigtvis alltid korrekta. Det verkar dock som att hälsoproblemen har förblivit ungefär oförändrade sedan början av 1990-talet, med undantag för allergier och problem med analsäckar, vilka har blivit vanligare och som man vet är ärftliga.

Sairaus/vika	2007	2017
Anaalirauhasten tulehdus	10,2	13,2
Allergia, ihottuma	3,1	8,8
Tassujen rikkoutuminen	5,9	3,8
Purentavika	3,1	4
Kivesvika	4,6	3,4
Epilepsia	2	1,2
Häntämutka	1,6	1,6

Tabell 6. De vanligaste rapporterade felen och sjukdomarna i beaglestudierna 2007 och 2017 (siffrorna är procent av alla svarande).

Bett- och testikelfel är så pass vanliga att det för närvarande är omöjligt att utesluta alla kullar från avel där det finns ens en valp med ett fel, tillsammans med deras föräldrar. Det finns indikationer på att vissa stamhanar och kombinationer av deras linjer ökar risken för testikelfel, men det saknas en exakt bild av hur starkt olika stamhanar och nuvarande avelshannar nedärver felet. Bekämpningen av testikelfel försvåras ytterligare av att felet inte syns hos tikar, även om de skulle vara dubbla bärare.

Epilepsi kan ha även andra orsaker än ärftliga, men ärftlig epilepsi verkar ändå vara mer betydelsefull än epileptiska anfall som orsakas av sekundära orsaker. Det kan finnas flera ärftliga former av epilepsi, men för närvarande verkar den vanligaste vara den så kallade Laforas sjukdom, vars orsakande genfel bärs enkelt av cirka 15 % av vår beaglestam.

Inom Beagleklubben började man för omkring tjugo år sedan kartlägga epilepsisituationen och samla in blodprover från hundar för genetiska undersökningar. Arbetet gav en bild av vilka släktlinjer där epilepsi verkade vara vanligare än genomsnittet. Ungefär samtidigt identifierade genetiker hos beaglen en recessivt nedärvd form av epilepsi som kallas Laforas sjukdom. På grund av nedärvningsmekanismen var det möjligt att utveckla ett gentest för Laforas sjukdom, med vilket sjuka, bärare och friska individer kunde identifieras. När tillräckligt många finländska beaglar hade testats började det framstå som sannolikt att åtminstone största delen av epilepsin hos finländska beaglar var Laforas sjukdom. Gentestresultaten började först lagras i rasorganisationens databas, där de användes för att beräkna sjukdomsrisk vid virtuella parningar. Numera lagras testresultaten i Kennelklubbens avelsdatasystem.

Redan för flera år sedan påträffades de första beaglarna med MLS-sjukdom (Musladin Lueke Syndrome) i Finland och Sverige. MLS-gentestresultat samlades i en gemensam nordisk databas, där vissa hundars MLS-status kunde härledas utan testning utifrån föräldrars eller avkommors testresultat. Uppgifterna användes vid virtuella parningar. Numera lagras även MLS-testresultaten i SKL:s avelsdatasystem.

Beaglen är en kondrodystrofisk ras som har antingen en eller två kopior av FGF4-retrogenen på kromosom 12. När retrogenen förekommer på denna kromosomplats förkortar den hundarnas ben något och predisponerar för tidig degeneration av ryggradens mellankotsskivor. Hos majoriteten av kondrodystrofiska hundar degenererar ryggens mellankotsskivor i förtid. Degeneration av mellankotsskivan ökar risken för att den buktar ut i ryggmärgskanalen eller till och med brister. Kondrodystrofi medför alltså en stark predisposition för diskbråck (Mäki & Kempe 2023).

Hos beaglar betraktas FGF4-retrogenen på kromosom 12 som fixerad, det vill säga allelfrekvensen är 100 % eller nära det. CDDY-gentester på finländska beaglar visar också att nästan alla hundar bär två kopior av retrogenen; endast en hund är känd för att bära retrogenen i enkel uppsättning.

Till degeneration av mellankotsskivor hör de förkalkningar som kan konstateras vid ryggbilder och som Kennelklubben ger ett så kallat IDD-utlåtande om (Intervertebral Disc Disease). Både IDD-utlåtanden och CDDY-

gentestresultat finns numera i avelsdatasystemet. När detta skrivs hade endast 17 IDD-röntgenutlåtanden registrerats för beaglar (12.9.2025). Hälften av hundarna (8 st.) hade fått utlåtandet IDD0, det vill säga fri, inga förändringar. Utlåtandet IDD1 (lindrig, 1–2 delvis eller helt förkalkade mellankotsskivor) hade getts till 7 hundar och 2 hundar hade fått utlåtandet IDD2 (måttlig, 3–4 delvis eller helt förkalkade mellankotsskivor). För att få utlåtande måste hunden vara minst 24 månader gammal, och röntgen rekommenderas vid 24–42 månaders ålder.

Till rasorganisationen har sju hundar födda åren 2010–2020 rapporterats ha haft diskbråck. Dessutom är det utifrån inofficiella källor känt att det finns hundar som lidit av ryggbesvär men som inte officiellt har rapporterats till rasorganisationen. I Kennelklubbens dödsorsaksstatistik har diskbråck eller smärt-/förlammningsyndrom i bakre ryggen angetts som dödsorsak för 8 beaglar, och ryggssjukdom eller annan ryggssjukdom för 20 beaglar.

Höftledsdysplasi, det vill säga en tillväxtstörning i höftleden, är den vanligaste tillväxtstörningen i skelett och leder hos hundar. Den definieras som ärftlig slapphet i höftleden. Slapphet i höftleden leder ofta till artros. Orsaken till tillväxtstörningen är ännu inte exakt känd, men ärftligheten antas involvera flera olika gener och dessutom påverkas tillståndet av miljöfaktorer.

Beaglar har inte höftledsröntgats systematiskt. Av de beaglar som fötts under de senaste 10 åren och som uppnått röntgenålder har 4 % fått ett höftledsutlåtande. Av de röntgade beaglarna har 60 % konstaterats ha minst lindrig (C) höftledsdysplasi. Eftersom antalet röntgade hundar är litet bör rasens röntgenaktivitet ökas för att den verkliga situationen ska kunna utredas.

I allvarligaste fall orsakar höftledsdysplasi symtom och därmed välfärdspåverkan redan hos unga hundar. Symtomen kan bland annat vara hálta i bakbenen, ”kaninhopp” och svårigheter att resa sig efter vila. Hos äldre hundar med artros kan symtomen vara diffusa och ofta tolkas som ålderstecken. Typiska symtom är hálta i bakbenen och stelhet i rörelse.

			Kuvattujen											
Vuosi	Syntyneitä	Kuvattuja	osuus (%)	A (kpl)	A (%)	B (kpl)	B (%)	C (kpl)	C (%)	D (kpl)	D (%)	E (kpl)	E (%)	
2000	627	2	0,3	0	0 %	1	50 %	0	0 %	1	50 %	0	0 %	
2001	578	5	0,9	2	40 %	1	20 %	1	20 %	1	20 %	0	0 %	
2002	472	5	1,1	3	60 %	1	20 %	1	20 %	0	0 %	0	0 %	
2003	557	3	0,5	0	0 %	2	67 %	1	33 %	0	0 %	0	0 %	
2004	559	11	2,0	4	36 %	6	55 %	1	9 %	0	0 %	0	0 %	
2005	563	5	0,9	2	40 %	2	40 %	0	0 %	1	20 %	0	0 %	
2006	669	6	0,9	2	33 %	3	50 %	1	17 %	0	0 %	0	0 %	
2007	647	10	1,5	1	10 %	3	30 %	6	60 %	0	0 %	0	0 %	
2008	665	12	1,8	2	17 %	7	58 %	3	25 %	0	0 %	0	0 %	
2009	599	9	1,5	1	11 %	2	22 %	5	56 %	1	11 %	0	0 %	
2010	684	10	1,5	3	30 %	4	40 %	3	30 %	0	0 %	0	0 %	
2011	523	10	1,9	2	20 %	2	20 %	5	50 %	1	10 %	0	0 %	
2012	516	12	2,3	1	8 %	6	50 %	2	17 %	2	17 %	1	8 %	
2013	521	25	4,8	5	20 %	9	36 %	8	32 %	2	8 %	1	4 %	
2014	510	13	2,5	1	8 %	5	38 %	6	46 %	1	8 %	0	0 %	
2015	516	21	4,1	2	10 %	9	43 %	9	43 %	1	5 %	0	0 %	
2016	552	17	3,1	3	18 %	7	41 %	6	35 %	1	6 %	0	0 %	
2017	451	14	3,1	0	0 %	2	14 %	7	50 %	4	29 %	1	7 %	
2018	398	26	6,5	6	23 %	5	19 %	12	46 %	2	8 %	1	4 %	
2019	407	10	2,5	1	10 %	2	20 %	4	40 %	2	20 %	1	10 %	
2020	499	21	4,2	1	5 %	8	38 %	9	43 %	2	10 %	1	5 %	
2021	578	27	4,7	4	15 %	5	19 %	14	52 %	4	15 %	0	0 %	
2022	456	21	4,6	3	14 %	3	14 %	12	57 %	3	14 %	0	0 %	
2023	416	12	2,9	4	33 %	3	25 %	3	25 %	2	17 %	0	0 %	
2024	445	7	1,6	1	14 %	2	28 %	3	43 %	1	14 %	0	0	
Yhteensä	13413	314	2,3	54	17 %	100	32 %	122	39 %	32	10 %	6	2 %	

Tabell 7. Höftledsröntgenresultat för beaglar födda åren 2000–2024. Hunden ska vara minst ett år gammal för att få ett officiellt höftledsutlåtande. Källa: SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

Skada på knäets främre korsband är en starkt ärftlig sjukdom, även om den vanligtvis framträder i samband med trauma. Många av de predisponerande faktorerna är också ärftliga. En hund som diagnostiseras och behandlas för korsbandsskada har cirka 50 % sannolikhet att utveckla samma skada även i det andra knäet under det följande året.

En opererad hund får inte användas i avel. Om hunden redan har använts i avel måste sjukdomsriskerna beaktas när avkommornas avelsanvändning planeras.

Rasorganisationen känner till 23 hundar vars knäkorssband har opererats. I avelsdatasystemet har korsbandsskada angetts som dödsorsak för åtta hundar. Alla fall kommer dock inte till kännedom.

I ögonundersökningar har i genomsnitt 15 beaglar per år undersökts, och vanligtvis har distichiasis konstaterats hos en av de undersökta varje år. Distichiasis innebär extra ögonfransar och orsakar irritationssymtom av mycket varierande grad. Extra ögonfransar orsakar vanligen endast lindriga besvär, och då kan hunden av motiverad anledning användas i avel med en frisk partner. Hundar som lider av tydliga symtom rekommenderas inte för avel.

Framfall av tårkörteln vid basen av det tredje ögonlocket, det så kallade blinkhinnan, är en ögonsjukdom som antas vara ärftlig och som kallas cherry eye. Behandlingen består i att körteln kirurgiskt placeras tillbaka i en ficka, så att tårproduktionen fortsätter normalt och hunden inte utsätts för torra ögon. Cherry eye förekommer hos beaglar, men det finns ingen information om antalet fall eller förekomsten. En hund som fått diagnosen cherry eye kan av motiverade skäl användas i avel med en frisk parningspartner.

4.3.3 Vanligaste dödsorsakerna

I Kennelklubbens avelsdatasystem är det via tjänsten Omakoira möjligt att registrera en hunds dödsorsak. Långt ifrån alla hundägare använder dock Omakoira-tjänsten, och dödsorsaksstatistiken bör därför tills vidare betraktas som vägledande.

Om naturliga dödsfall och fall där dödsorsaken inte har angetts lämnas utanför statistiken, framstår olycksfall och trafikolyckor som betydande dödsorsaker (tabell 8). Hos jakthundar, särskilt drivande hundar, är trafikdödsfall tyvärr vanliga. Detsamma framgår av statistik från det svenska försäkringsbolaget Agria. GPS-baserade pejlapparater har under de senaste åren minskat trafikdödsfallen, men de har inte kunnat förhindra dem helt.

Bland egentliga sjukdomar är olika tumörer och cancerformer de vanligaste dödsorsakerna. Beaglens genomsnittliga livslängd är, utifrån de anmälda dödsfallen, cirka tio år, men i verkligheten är den sannolikt högre. Beaglen är långlivad, eftersom hundar som dött av ålderdom är över 13 år gamla.

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Hengitystiesairaus	11 vuotta 8 kuukautta	6
Hermostollinen sairaus	9 vuotta 1 kuukautta	30
Iho- ja korvasairaudet	7 vuotta 11 kuukautta	16
Immunologinen sairaus	9 vuotta 9 kuukautta	8
Kadonnut	6 vuotta 8 kuukautta	29
Kasvainsairaudet, syöpä	11 vuotta 0 kuukautta	351
Kuollut ilman sairauden diagnosoitua	10 vuotta 8 kuukautta	92
Käyttökoira ei sovellu käyttötarkoitukseensa	4 vuotta 7 kuukautta	3
Lopetus ilman sairauden diagnosoitua	10 vuotta 5 kuukautta	169
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	6 vuotta 5 kuukautta	39
Luusto- ja nivelsairaus	9 vuotta 7 kuukautta	39
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	9 vuotta 8 kuukautta	49
Muu sairaus, jota ei ole listalla	9 vuotta 3 kuukautta	105
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	1 vuotta 9 kuukautta	2
Petovahinko	8 vuotta 5 kuukautta	19
Selkäsairaus	9 vuotta 0 kuukautta	35
Silmäsairaus	9 vuotta 6 kuukautta	8
Sisäeritysrauhasten sairaus	9 vuotta 7 kuukautta	18
Sydänsairaus	11 vuotta 3 kuukautta	68
Synnytysvaikeus	6 vuotta 5 kuukautta	7
Tapaturma tai liikennehäinko	5 vuotta 7 kuukautta	279
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13 vuotta 2 kuukautta	553
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	10 vuotta 2 kuukautta	48
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	10 vuotta 10 kuukautta	363
Kaikki yhteensä	10 vuotta 4 kuukautta	2336

Tabell 8. Dödsorsaksstatistik. Källa: SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

4.3.4 Reproduktion

Beaglevalpar föds året runt, men största delen av valparna föds under senvåren, i mars–maj (figur 17). De flesta tikan har två lög per år, men parning under höstens lög är inte särskilt vanligt hos jakthundar.

Figur 17. Kullarnas födelse-tidpunkter under perioden 2022–2025.

Källa: SKL:s avelsdatabas 8.1.2026.

Beaglen genomsnittliga kullstorlek är numera cirka fem valpar. Under de senaste tjugo åren verkar kullstorleken gradvis ha ökat (figur 18), men materialet innehåller osäkerheter. Diagrammet i figur 18 har nämligen tagits fram utifrån antalet registrerade valpar, och särskilt tidigare var det vanligt att inte alla valpar i en kull registrerades. Med hänsyn till materialets stora omfattning är det dock sannolikt att det genomsnittliga antalet valpar per kull ökar.

Figur 18. Beaglekullarnas genomsnittliga valpantal per år under perioden 1998–2025.

Källa: SKL:s avelsdatabas 8.1.2026.

Dräktighets- och valpningsproblem förekommer i enstaka fall, liksom valpdödighet och problem i anslutning till valpvård. Fallen är dock så få att de inte kan betraktas som betydelsefulla ur avelssynpunkt.

4.3.5 Anatomiska drag som predisponerar för sjukdomar och reproduktionsproblem

Beaglen är i Finland en hundras som används aktivt för jakt, och dess konstruktion lämpar sig väl för krävande jaktbruk. Den har inga överdrivna exteriöra drag som skulle predisponera rasen för sjukdomar eller orsaka reproduktionsproblem.

4.3.6 Sammanfattning av rasens viktigaste problem inom reproduktion och hälsa

Även beaglen vanligaste ärftliga sjukdomar är i genomsnitt sällsynta inom rasen, och rasens hälsoläge är mycket gott. Rasorganisationen samlar aktivt in information om sjukdomar och fel. Målet är att få allt mer heltäckande information, särskilt om sjukdomar som nedärvs via flera gener och om deras förekomst.

Regelbundna och systematiska hälsoundersökningar, såsom skelettundersökningar, har hittills gjorts i mycket liten omfattning. Sjukdomar som kan konstateras med gentester undersöks oftare, men ännu i liten skala. Förhoppningen är att alla slags hälsoundersökningar och delning av hälsoinformation ska bli vanligare i framtiden. Med hjälp av omfattande information som är tillgänglig för rasens entusiaster kan beaglen förbli en frisk ras även framöver.

4.4 Exteriör

I detta kapitel används som material både uppgifter från SKL:s avelsdatasystem och uppgifter som lagrats i Beagleklubbens databas. I ingendera databasens utställningsuppgifter skiljs hundar i jaktbruk från hundar som används som sällskaps- eller utställningshundar. Hundar i jaktbruk når dock i genomsnitt inte samma exteriöra nivå som beaglar som fötts upp för utställningsbruk.

4.4.1 Rasstandard

FCI-nummer: 161

Godkänd: FCI 27.1.2011

Kennelklubben 10.1.2012

BEAGLE

Ursprungsland: Storbritannien

undergrupp 1.3 små drivande hundar

Bruksprovsresultat krävs.

ANVÄNDNINGSAÄNDAMÅL: Drivande hund.

FCI-KLASSIFIKATION: Grupp 6 drivande hundar samt sök- och spårhundar

(BEAGLE)

Undergrupp 1.3 Små hundar

Resultat av arbetsprov krävs

KORT HISTORISK SAMMANFATTNING: Beagle avlades förmodligen från den större engelska foxhound till sin egen storlek för att jaga huvudsakligen harar med jägaren till fots. Beagle används fortfarande i pack. Beagle är en livlig, ivrig liten hund, full av energi och entusiasm, alltid redo för alla typer av aktiviteter som den kan delta i. Alla detaljer i rasen ger ett intryck av funktionalitet. En beagle i full fart är en fantastisk syn när hundarna är fokuserade på jakten med huvudet nedåt och svansen högt.

På 1500-talet, under Henrik VIII:s och Elizabeth I:s regeringstid, fanns det också strävvhåriga beaglar, av vilka några var så små att de kunde bäras i en ficka även vid jakt. Storleken har ökat med åren, men små individer, så kallade "pocket beagles", förekommer fortfarande ibland.

ALLMÄNT: En solid, kompaktbyggd hund, ädel och kraftfull men inte grov.

VIKTIGA PROPORTIONER: Nosparti och skalle skall vara så gott som lika långa. Höjd från arm-båge till manken ungefär hälften av hundens mankhöjd.

UPPFÖRANDE / LYNNE: En glad jakthund vars huvudsakliga uppgift är att jaga harar med hjälp av sitt luktsinne. Modig och mycket aktiv, livlig och beslutsam. Vaken, intelligent, balanserad och vänlig. Varken arg eller skygg.

HUVUD: Medellångt, kraftigt utan att vara grovt. Tikens huvud är mer graciöst. Inga rynkor eller veck.

SKALLE: Lätt välvd, måttligt bred, lätt nackbensutbuktning.

PANNBEN: Tydligt definierbart. Så exakt som möjligt mitt på hela huvudets längd.

NOS: Bred, helst svart, hos ljusare hundar kan den vara mindre pigmenterad. Näsborrar stora.

NOSPARTI: Inte spetsigt.

LÄPPAR: Måttligt fylliga.

KÄKAR / TÄNDER: Starka käkar. Fullständigt och regelbundet saxbett, d.v.s. de övre framtänderna sitter nära de nedre framtändernas yttre yta. Tänder vinkelräta mot käkarna.

ÖGON: Mörkbruna eller hasselbruna, ganska stora, varken djupt liggande eller utstående, relativt långt ifrån varandra. Uttryck tilltalande milt.

ÖRON: Långa, rundade i spetsarna, når nästan till nospetsen. Lågt ansatta, ganska tunna, hänger vackert nära kinderna.

HALS: Tillräckligt lång för att hunden ska kunna arbeta lätt på marken, lätt välvd, med lite löst skinn i nacken.

KROPP: Balanserad, kort länd.

Överlinje: Horisontell och plan.

Länd: Kort men balanserad, stark och smidig.

Bröstkorg: Djup, når nedanför armbågarna. Revben välvda, lång bröstorg.

Underlinje och mage: Maglinjen ska endast stiga något.

SVANS: Stark, medellång. Högt ansatt och glatt uppstående, men inte välvd över ryggen eller framåtböjd vid basen. Bra päls, mer riklig behåring på undersidan.

EXTREMITETER

FRAMBEN:

Skuldra: Sluttande, inte tunga.

Armbågar: Tätt i linje med kroppen, varken buktande inåt eller utåt.

Underarmar: Raka, väl ansatta under kroppen, starka och rundbenade, inte avsmalnande nedåt.

Mellanfotsben: Korta.

Framtassar: Strama och fasta, inte sk hartassar. Välvda tår, starka trampdynor. Korta klor.

BAKBEN:

Lår: Muskelösa.

Knän: Välvinklade.

Hasor: Starka, parallella och låga.

Baktassar: Strama och fasta, inte hartassar. Välvda tår, starka trampdynor. Korta klor.

RÖRELSER: I rörelse skall ryggen hållas horisontell, stabil och fast i rörelse. Steget långt, fritt och lågt. Bra driv i bakstället. Rörelserna ska inte framtill vara höga, hopande eller vispande, och inte heller trängt baktill.

PÄLS

Päls: Kort, tät och väderbeständig.

Färg: Triolor (svart, brun och vit); blå-vit-brun; prickig (viltfärgad, olika nyanser av gult, rödbrunt eller svart på vit bas), helt vit. Förutom helt vitt kan alla ovan nämnda färger vara prickiga med små fläckar, så kallade kimona. Andra färger är inte tillåtna. Svansspetsen är vit.

STORLEK:

Idealhöjd 33-40 cm.

FEL: Avvikelse från ovanstående punkter bör betraktas som ett fel i proportion till hur allvarligt felet kan påverka hundens hälsa och välbefinnande och dess förmåga att utföra sitt traditionella syfte.

FEL SOM ÄR DISKVALIFIERANDE:

- Aggression eller överdriven skygghet.
- Klart onormal struktur eller beteende.

OBS: Hanhundar ska ha två normalt utvecklade testiklar som är helt nedstigna i pungen.

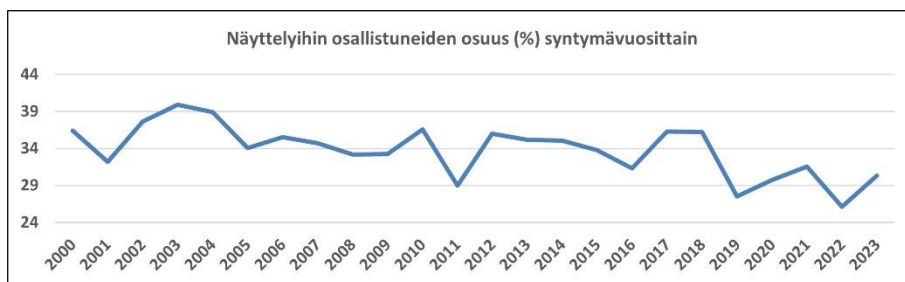
Endast funktionellt och kliniskt sunda hundar med rasenlig byggnad bör användas i avel.

Den finska beaglen nuvarande utseende överensstämmer ganska väl med rasstandarden, och rasstandarden innehåller inga krav som skulle vara problematiska för hundens välbefinnande eller hälsa.

4.4.2 Utställningar och avelsgranskningar

Ungefär var tredje finländsk beagle deltar åtminstone en gång i livet i en utställning. Ännu i början av 2000-talet var utställningarnas popularitet större än så, men andelen hundar som deltagit i utställningar av alla hundar

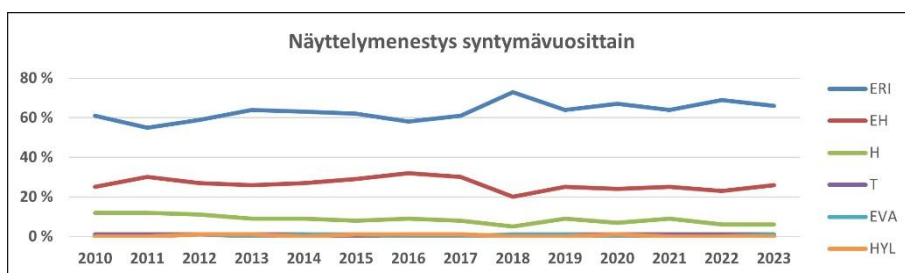
har minskat betydligt under de senaste åren (figur 19). I diagrammet har de allra yngsta hundarna uteslutits, eftersom de ännu inte hunnit uppnå utställningsålder. Dessutom kommer kurvans högra ände fortfarande att förändras med tiden.

Figur 19. Andelen beaglar födda 2000–2023 som deltagit i utställning. Källa: SKL:s avelsdatabas 8.1.2026.

Även om andelen hundar som deltagit i utställningar av alla hundar minskar, har antalet utställningsbesök ändå ökat (figur 21). Detta visar att det har blivit allt vanligare att samma hund deltar i utställningar flera – till och med tiotals – gånger under sin livstid.

I figur 20 visas procentandelarna för utställningsresultatens kvalitetsklasser för hundar födda 2010–2023, grupperade efter födelseår. Materialet kommer från Kennelklubbens avelsdatabas, som även innehåller resultat för utländska hundar. Hundar som kommer från utlandet till Finland kan antas vara framgångsrikare än genomsnittet på utställningar. Deras totala antal är dock litet i förhållande till alla utställningsbesök, och de förvränger därför inte helhetsbilden nämnvärt. En större snedvridning orsakas av att hundar som lyckas väl på utställningar visas flera gånger under sin livstid. Värdena i diagrammets högra ände kommer fortfarande att förändras när yngre hundar deltar i utställningar.

Figur 20. Utställningsbedömningar för beaglar födda 2010–2023 som deltagit i utställningar. Källa: SKL:s avelsdatabas 8.1.2026.

I prisdelen för de hundar som visas på utställning kan man se att andelen hundar som fått Excellent har ökat, medan andelen hundar som fått Good har minskat i motsvarande grad. Antalet hundar med bedömningen Satisfactory och hundar som lämnats utan bedömning har under granskningsperioden hela tiden varit litet. Den vanligaste orsaken till Can not be judged har varit överdriven skygghet, medan diskvalificeringsgrunderna har varierat mycket (bland annat testikelfel, underhöjd, överhöjd, överbett, otypiskhet, leverfärg och opigmenterad nos). Även om överhöjd i vissa fall nämns som orsak till diskvalificering syns den tidigare nämnda ökningen av mankhöjd inte i utställningsstatistiken, eftersom hundar som är tydligt högre än idealet sällan tas till utställning för att mätas.

Andelen hundar som åtminstone en gång deltagit i utställning av hela populationen är så stor att prisprocenterna kan anses beskriva hundarnas nivå som helhet. Man bör dock komma ihåg att tydligt felaktiga hundar eller hundar som strider mot rasstandarden ofta inte förs till utställning. Det verkar ändå som att den finländska beaglestammens exteriör i genomsnitt motsvarar rasstandarden väl.

4.4.3 Exteriör och rasens användningsändamål

Rasens nuvarande genomsnittliga konstruktion motsvarar väl hundarnas ursprungliga användningsändamål, men särskilt hanarna ligger ofta storleksmässigt nära idealhöjdens övre gräns eller över den. Med tanke på beaglens användning vid jakt är det viktigt att bevara rasen i rätt storlek och med tillräckligt lätt konstruktion. Rasstandarden ger goda möjligheter till detta.

4.4.4 Sammanfattning av rasens viktigaste exteriör- och konstruktionsproblem

Särskilt en något tung och hög hane kan som imponerande individ lyckas väl i utställningsringen, men vid jaktbruk ger en sådan konstruktion ingen fördel. För vintrarna i södra Finland är isiga och grova förhållanden typiska, och sådana underlag klarar en lätt hunds tassar bättre än en tungt byggd hunds. Detta beaktas bland

annat så att det för även en god jakthund kan vara omöjligt att komma med på hanarnas presentationslista, om hunden själv eller dess avkommor är ovanligt stora. De krokiga framben som ibland förekommer hos kondrodystrofiska raser kan försvåra jaktbruket, och därför måste deras förekomst beaktas vid avelsval.

5. SAMMANFATTNING AV HUR DET TIDIGARE AVELSPROGRAMMET HAR GENOMFÖRTS

5.1 Nivån hos de mest använda avelshundarna

Det låga antalet provstarter försvårar kraftigt både avelsval som bygger på avkommebedömning och efterhandsanalyser av nivån hos de hundar som använts i avel. Endast omkring en tredjedel av avelshundarna har själva ett drevprovsresultat. Få hundar har flera avkommor som deltagit i prov, och även bland dem finns det endast för en del så mycket avkommeunderlag att slutsatser kan dras om hundens förmåga att nedärva jaktgenskaper.

Mängden avkommeunderlag påverkas i hög grad av uppfödarens aktivitet. Om uppfödaren lyckas inspirera valpköparna att använda sina hundar i prov, eller om valparna säljs till bevisat aktiva beagleentusiaster, har uppfödarens tik klart bättre möjligheter än genomsnittet att genom avkommeunderlag räknas till de kvalitativt bättre avelstikarna, oberoende av hundens verkliga nivå i jämförelse med andra.

Detsamma gäller avelshanar. Om hanens ägare endast använder sin hund i avel med tikar från aktiva uppfödare, förbättras hanens möjligheter att meriteras som en god nedärvare av jaktgenskaper.

Dessutom bör man komma ihåg att även om det är fråga om en jakthundsras består avelshundens kvalitet inte enbart av dess egna eller avkommornas jaktgenskaper, eftersom sjukdomar och konstruktionsproblem också måste beaktas vid avelsval.

Endast ett fåtal avelshundar har till exempel genomgått skelettundersökningar, och därför bygger kunskapen om avelshundarnas hälsa till stor del på ägarnas observationer.

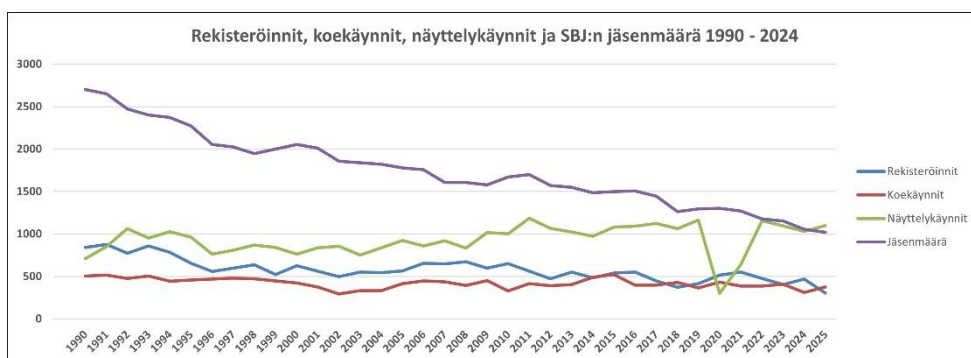
5.2 Hur det tidigare avelsprogrammet har genomförts

Hur målen i de tidigare avelsprogrammen har uppnåtts framgår av tabell 9. Alla mål kan inte genomföras enbart genom rasorganisationens egna insatser, utan kräver samarbete med andra jakthundsraser. Sett till helheten är det största problemet inte kopplat till beaglen i sig, utan till att antalet entusiaster för drivande jakthundar minskar i vårt land. Om registreringsantalen minskar för mycket kommer sannolikt även antalet provstarter att minska, och avelsvalen kommer i allt mindre utsträckning att bygga på mätbar information.

Tavoite	Toimenpiteet	Tulos
Rekisteröintimäärien pitäminen noin viidensadan koiran tasolla	Beaglesta on järjestön jäsenten myötävaikutuksella julkaistu viime vuosien aikana artikkeleita metsästysalan lehdistä.	Rekisteröintimäärät ovat laskeneet ja trendin kesto on mahdotonta ennustaa.
Mahdollisimman monen beaglen omistajan kuulumisen rotujärjestöön	Uusille beaglen omistajille on jaettu ilmaiseksi muutamia rotujärjestön lehden numeroita.	Jäsenmäärän lasku on jatkunut.
Rodun säilyttäminen metsästyskäytössä	Beaglen metsästysominaisuuksien korostaminen eri foorumeilla	Beagle on edelleen pääasiallisesti metsästyskäytössä, mutta seurakoirien määrä kasvaa jatkuvasti.
Kokeissa käyvien koirien osuuden lisääminen	Kokeisiin osallistumisen helpottaminen varsinkin uusille harrastajille	Kokeissa käyvien koirien määrä ei ole lisääntynyt.
Siitoskoirien metsästysominaisuuksien riittävän hyvä taso	Urosten esittelylistan ylläpito ja asian tärkeyden korostaminen eri tilaisuuksissa	Jalostusurosten laatu on ollut keskimäärin suhteellisen hyvä, narttujen osalta tilanne on heikompi.
Terveystilanteen kartoittaminen	Tiedottamista, kyselyitä, organisoituja näyttelytilaisuuksia.	Tiedot vioista ja sairauksista tulevat aiempaa paremmin rotujärjestön tietoon, mutta asiassa on vielä runsaasti parannettavaa.

Tabell 9. Mål, åtgärder och uppfyllelse som antecknats i tidigare avelsprogram.

De årliga registreringsantalen har minskat tydligt under de senaste åren. Antalet provstarter har inte förändrats lika tydligt. Detta tyder sannolikt på att antalet aktiva provdeltagare förändras långsammare än registreringsantalen minskar (figur 21).

Figur 21. Utvecklingen av beagles registreringsantal, SBJ:s medlemsantal samt antalet utställnings- och provstarter under perioden 1990–2025. Källa: SBJ:s databas och SKL:s avelsdatasystem 8.1.2026.

Organisationens medlemsantal har minskat kraftigt under de senaste par årtiondena. Minskningen i medlemsantal korrelerar med minskningen i registreringsantal. För utställningsstarter är korrelationen snarare negativ. Detta visar bland annat att allt fler går en eller två gånger på utställning med sin hund men ändå inte vill delta i drevprov. Dessutom deltar i allt högre grad sådana entusiaster i utställningar som inte jagar med sin hund. Traditionellt har medlemmarna varit jaktbeagleentusiaster, men rasorganisationens mål är att vara rasorganisation för hela beaglepopulationen.

Det måste dock kommas ihåg att figur 21 visar antalet utställningsstarter, inte antalet hundar som deltagit i utställningar (jfr figur 19). Det är typiskt att en framgångsrik hund under ett år deltar i utställning till och med mer än tio gånger. Däremot samlar en enskild hund aldrig särskilt många provstarter under ett och samma år. Notera nedgången i kurvan för utställningsstarter år 2020, som orsakades av coronapandemin.

6. AVELNS MÅL OCH GENOMFÖRANDE

6.1 Avelsmål

På de krympande jaktmarkerna i södra Finland, som splittras av vägnätet, kommer det sannolikt även i framtiden att finnas efterfrågan på små drivande hundar. I vår beaglestam finns för närvarande inga sådana problem som skulle hindra rasen från att även framöver vara ett beaktansvärt alternativ för framtidens jägare. I hela

landet, och särskilt i sydvästra Finland, är det största hotet den växande vargstammen, som påverkar populariteten hos alla jakthundsraser.

Beaglens registreringsantal låg ännu vid ingången av 2010-talet på omkring sexhundra hundar per år. Denna nivå skulle ur avelssynpunkt vara tillräcklig, och det finns inget behov av större registreringsantal. Erfarenheterna från 1970-talet, då beaglen var en moderas och registreringsantalen var stora, är huvudsakligen negativa, och en sådan utveckling önskas inte upprepas. Den minskning till under femhundra registreringar som skett under de senaste åren är inte en önskvärd utvecklingsriktning; en alltför liten population orsakar problem för bevarandet av den genetiska mångfalden.

Målen för beagleaveln är följande:

1. Stark jaktlust, jaktförmåga och jaktuthållighet utan väsentliga fel
2. God hälsa
3. Rätt temperament
4. God konstruktion och exteriör.

Inget av dessa mål kan åsidosättas eller ersättas av något annat. Rasorganisationen uppmuntrar inte, och styr inte genom sin avelsrådgivning, till sådan uppfödning som enbart syftar till exteriör och åsidosätter bruksegenskaperna. Största delen av beaglarna föds upp för personer som jagar, och att sälja en beagle enbart som sällskapshund strider därför mot rasorganisationens mål. Av rekommenderade avelsindivider kan man kräva att de har visat goda jaktegenskaper. Det allvarligaste felet hos en avelshund är bristande jaktlust. Dessa egenskaper kan mätas i drevprov.

Rasens hälsa måste värnas. Det största problemet när det gäller att förhindra att fel och sjukdomar blir vanligare har alltid varit bristen på information. Organisationen samlar dock aktivt in uppgifter om fel och sjukdomar och uppmuntrar ägarna att låta undersöka sina hundar med undersökningar som publiceras i Kennelklubbens avelsdatabas. När mängden information ökar blir det också möjligt att bedöma om vissa fel eller sjukdomar blir vanligare eller minskar inom rasen.

Beaglens temperament ska vara balanserat och öppet. Det allvarligaste temperamentfelet är skygghet, och aggressivitet accepteras inte. Uppgifter om temperament samlas in på samma sätt som hälsouppgifter. Dessutom samlar organisationen in alla utställningskritiker för beagle samt de omnämnanden om temperament som ingår i dem.

Ett framtida mål är att öka beaglens registreringsantal och den effektiva populationsstorleken. Beagleägare uppmuntras att, utöver drevprov, låta sina hundar delta i både temperament- och hälsoundersökningar, så att resultaten kan ge mer information om rasens nuvarande situation.

6.2 Rekommendationer för avelshundar och kombinationer

Rasorganisationen rekommenderar att endast hundar som har fått pris på prov, eller hundar vars tillräckligt goda jaktegenskaper på något annat sätt med säkerhet har konstaterats, används i avel. Organisationens avelssektion upprätthåller en presentationslista över hanar, där kriteriet är att beaglen har införts i specialstamboken. En hund införs i specialstamboken när den efter fyllda 15 månader har fått minst kvalitetsomdömet god på utställning och minst andra pris i beaglens drevprov. Om provpriset har erhållits i snöföre krävs dessutom minst tredje pris på barmark.

Avelssektionen har rekommenderat att man i parningskombinationer beaktar att den planerade kullens inavelsgrad inte blir för hög. I organisationens databas finns en funktion för virtuell parning som beräknar den planerade kombinationens inavelsgrad utifrån nio generationer, och rekommendationen är att undvika inavelsgrader över sex procent.

Det rekommenderas att hanhundarnas avelsanvändning begränsas så att en enskild hane inte får ge upphov till fler än tre procent av alla valpar som föds under en femårsgeneration. I praktiken innebär detta ett maximalt antal på cirka 70 avkommor.

Individerna som används i avel ska vara friska och till sin konstruktion förenliga med rasstandarden, och de får inte ha fel eller egenskaper som stör vardagslivet. Hälsoundersökningar rekommenderas för avelshundar. När det gäller genetiska sjukdomar som kan testas, sjukdomarna Lafora och MLS, ska minst den ena parten i kombinationen vara testad som normal eller så ska dess status vara känd utifrån stamtavlan. Dessutom rekommenderas skelettundersökningar för att säkerställa avelshundarnas kvalitet, särskilt officiella rygg- och höftledsutlåtanden.

Avelshundarnas temperament ska dessutom vara oklanderligt; aggressiva eller skygga hundar får inte användas i avel.

6.3 Rasorganisationens åtgärder

Att bevara beaglens jaktegenskaper på en hög nivå förutsätter att avelssektionen kontinuerligt har tillgång till ett tillräckligt antal bruksprovsresultat. Bruksproven måste hela tiden utvecklas så att så många hundägare som möjligt skulle fås att föra sina hundar till prov. Tröskeln för att delta i prov måste sänkas med alla möjliga medel, och man bör sträva efter att göra proven till positiva tillfällen både för hundarna och för hundägarna. Införandet av prov som pågår under en hel provsäsong har varit ett sätt att locka nya entusiaster att delta i prov med sina hundar. För nybörjare har man också ordnat så kallade novisprov, där arrangören även har skaffat domare.

Beagleklubbens databas har utvecklats till ett mycket mångsidigt hjälpmedel för att söka avelsinformation. De finländska hundarnas provresultat har lagrats i databasen sedan hösten 1982. Från och med regelreformen för prov hösten 2002 har uppgifterna från genomförda prov lagrats detaljerat, släpp för släpp. Resultat från utställningar har lagrats i databasen sedan 1983.

Beagleentusiasterna har tagit väl emot de möjligheter som rasklubbens databas, Kennelklubbens avelsdatasystem och Koiratietokanta.fi erbjuder. Dessa har underlättat letandet efter information vilket tydligt minskat antalet kontakter till avelssektionens medlemmar, detta bör betraktas som en positiv utveckling.

Rasorganisationen upprätthåller beaglens specialstambok (EK = erikoiskantakirja). En beagle kan införas i specialstamboken när den efter fyllda 15 månader har fått minst kvalitetsomdömet god på utställning och minst andra pris i beaglens drevprov. Om provpriset har erhållits på snö krävs dessutom minst tredje pris på barmark. Avelssektionen upprätthåller en lista över hanar som erbjuds till avel. På listan upptas en hund när den fått ett EK-nummer. Kvaliteten hos hanarnas avkommor följs upp, och om det bland avkommorna förekommer fler defekta individer än normalt tas hunden bort från listan över avelshanar. Även fel och sjukdomar hos hundarna på hanhundslistans nära släktingar följs upp, och hunden kan också tas bort från hanhundslistan på basis av uppgifter om släktingarna.

Avelssektionens strategi har förblivit oförändrad. Sektionens viktigaste mål, att skaffa information och dela den med medlemmarna, har uppnåtts relativt väl. Information kan delas inte bara via rasklubbens webbplats utan också via organisationens Facebook-sida. Avelssektionen har börjat skicka så kallade uppfödarbrev till rasorganisationens medlemmar. I breven lyfts aktuella frågor om beaglens hälsa och avel fram. Även i rasklubbens tidskrift publiceras fortlöpande texter som rör avel. Minst vartannat år har seminarier om avel vilka är tillgängliga för alla ordnats, med varierande teman, och dessutom har webinarier ordnats, där avelsinformation spridits till en bredare krets av entusiaster än vid seminarier.

Ansvar för att ordna den årliga specialutställningen cirkulerar mellan områdesföreningarna, så att evenemanget regelbundet ordnas på olika håll i Finland. Rasorganisationen deltar i utbildningen av exteriördomare.

Under denna JTO-period bedöms behovet av ett PEVISA-program för beagle. Om behovet bedöms vara motiverat tas programmet i bruk.

6.4 Hot och möjligheter samt beredskap inför problem

Det klart största hotet mot att bevara och förbättra beaglens jaktegenskaper är det låga antalet provstarter. På senare tid har antalet årliga provstarter hållit sig ungefär oförändrat, men på längre sikt är trenden ändå sjunkande. När det gäller utställningsstarter syns ingen motsvarande minskning, vilket visar att minskningen inte beror på en allmän nedgång i hundägarnas aktivitet.

De sjunkande registreringsantalen medför utmaningar som det blir allt svårare att svara på. Minskningen gäller inte enbart beaglar i jaktbruk, utan valpantalet för så kallade utställningslinjade hundar har minskat till och med snabbare än för jaktlinjade hundar. Som en till temperament och exteriör tilltalande, medelstor ras torde beaglen behålla sin popularitet även i framtiden.

Även om beagleentusiasterna anser att rasen inte har särskilt betydande hälsomässiga hot som påverkar jaktbruket, finns det skäl att lägga större vikt vid en mer heltäckande kartläggning av rasens hälsoläge. Hundägarna uppmuntras att rapportera eventuella problem till rasorganisationen. Avelssektionen registrerar uppgifterna och följer förekomsten av olika sjukdomar.

Skelettundersökningar har gjorts i mycket liten omfattning hos beagle, och antalet röntgenundersökningar måste ökas. Genom att höja undersökningsprocenten kan man undvika att höftledsdysplasi ökar i populationen och i framtiden orsakar välfärdsproblem för hundarna.

På samma sätt måste antalet IDD-utlåtanden ökas inom rasen. En förordning med stöd av djurskyddslagen kommer sannolikt i framtiden att uppmärksamma aveln av kondrodystrofiska raser. Hos beagle är 12FGF4-retrogenen fixerad i rasen, och därför måste man sträva efter att motverka förtida degeneration av mellankotsskivorna genom att utnyttja röntgenutlåtanden i beagleaveln.

Utvecklingen av jaktegenskaperna kräver att rasens genetiska mångfald bevaras. Detta kan genomföras genom att hålla parningskombinationernas inavelsgrader måttliga, på samma sätt som hittills. En del av de svenska och norska hunduppgifterna finns i Beagleklubbens databas, vilket har bidragit till att databasen används inte bara i Finland utan även i Sverige och Norge. Numera söker man allt oftare parningspartner för nordiska beaglar på nordisk nivå.

Det svåraste för organisationen är att påverka en eventuell ökning av jaktmotståndet, vars rötter finns i allmänna samhällsförändringar. Även om antalet jägare har legat på samma nivå i årtal och även om jaktens acceptans enligt en enkät genomförd av Suomen Taloustutkimus år 2018 är mer utbredd än tidigare, syns jaktkritiska åsikter i allt högre grad. Den ständigt försämrade vargsituationen i Finland medför också egna utmaningar för hobby- och provverksamhet med drivande hundar.

Förändringar håller på att ske i rasens jaktbruk. De små klövdjurens ökade förekomst har skapat tryck på att använda beaglen vid jakt på sådant vilt, på samma sätt som i Sverige och Norge. I juni 2019 trädde en ändring av jaktförordningen i kraft, som tillät användning av drivande hundar med en mankhöjd på högst 39 centimeter vid jakt på klövvilt. Hanbeaglar är oftast högre än detta, och förordningen delade därför rasen i två delar på ett skadligt sätt. Dessutom är det svårt även för kunniga exteriördomare att mäta hundars mankhöjd, och för en lekman är det i praktiken omöjligt under jaktförhållanden. Å andra sidan talas det i motiveringarna till den ändrade förordningen om en långsamt och spårnoggrant drivande hund, och en beagle enligt rasstandarden uppfyller inte detta krav.

För närvarande används beaglar i viss utsträckning som drivande hundar vid jakt på små klövdjur. Rasorganisationens mål är att aveln även i fortsättningen ska betona beaglens egenskaper för harjakt.

SBJ:s strategiarbete pågår, och i slutresultatet kommer organisationens centrala prioriteringar att anges. Både organisationens värderingar och strategins centrala grund kommer att vara att värna om och följa upp beaglens hälsa. SBJ:s värderingar och strategi färdigställs 2026–2027. Avelssektionen ordnar bland annat webinarier och publicerar artiklar i tidskriften för att motivera ägare att föra sina hundar till prov och för att informera om hälsofrågor.

6.5 Verksamhetsplan och uppföljning av målprogrammet

JTO-programmet används som riktlinje för aveln och dess genomförande följs upp. Avelns målprogram uppdateras vid behov, när ny information och nya forskningsresultat kräver det. En ny fråga blir PEVISA, vars nödvändighet kommer att motiveras för rasorganisationens medlemmar.

Vuosi	
2027 - 2031	Uusi JTO astuu voimaan kaudelle 2027-2031 Jalostustapahtumia järjestetään Terveystutkimuksia jatketaan Pysyvä terveystutkimus kotisivuilla pidetään aktiivisena Pysyvä lisääntymiskäyttötutkimus kotisivuilla pidetään aktiivisena Toteutetaan käyttötutkimus Metsästysominaisuuksien kehittymistä seurataan (ajokokeet) Populaation geneettistä tilaa seurataan Jalostusasioista tiedotetaan Erikoisnäyttelyitä järjestetään
2031	JTO päivitetään

7. LÄHTEET

Hart, B.L. & Hart, L. A. 1988. The Perfect Puppy: How to Choose Your Dog by Its Behavior. W.H.Freeman & Co, New York, 182 s.

Kangas, T. ja Kilpeläinen, T. 2011. Beaglen puolesta 50 vuotta – Suomen Beaglejärjestö, Finska Beagleklubben 1961-2011. 176

Kennelliitto Koiran epilepsia <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/koiran-epilepsia>

Kennelliitto Koirien perinnölliset silmätaudit ja niiden tutkiminen <https://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/yleisimmat-silmataudit>

Kennelliitto Lonkanivelen kasvuhäiriö <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkanivelenkasvuhairio>

Kennelliitto Lonkanivelen kasvuhäiriö <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkanivelenkasvuhairio>

Kilpeläinen, T. 2008. Beaglekysely 2007, Suomen Beagle 3/2008, 18-43.

Kilpeläinen, T. 2018. Pohjoismainen beaglekysely 2017. Suomen Beagle 1/2018, 45-50.

Koivu, R. 1980a. Raportti beaglesta I, Suomen Beagle 2/1980, 9-16.

Koivu, R. 1980b. Raportti beaglesta II, Suomen Beagle 3/1980, 13-18.

Koivu, R. 1981. Johtopäätöksiä beagleraporteista, Suomen Beagle 1/1981, 12-17.

Mäki, K. & Kempe, R. 2023. Eläinjalostukseen liittyvän eläinsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostaminen: Osa III: Koiranjalostuksen ongelmat ja valvontakriteerit. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 16/2023. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 154 s.

SBK 2013. <http://www.svenskabeagleklubben.se> - Ruotsin Beagleklubin internet-sivusto.

Scott, J.P. & Fuller J.L. 1965. Genetics and the Social Behavior of the Dog. University of Chicago Press, 468 s.

Särmä, P. 1993. Beagletutkimus –93 on käynnistynyt, Suomen Beagle 4/1993, 6-8.

Särmä, P. 1994a. Beagletutkimus –93, II osa, Suomen Beagle 2/1994, 6-11.

Särmä, P. 1994b. Beagletutkimus –93, III osa, Suomen Beagle 3/1994, 10-13. **Särmä, P. 1994c.** Vikoja ja ansioita, Suomen Beagle 2/1994, 12-13.

Särmä, P. 1995. Beagletutkimus –93, IV osa, Suomen Beagle 2/1995, 24-30.

Särmä, P. 2013a. Tältä kantilta. Suomen Beagle 1/2013, 44-46.

Särmä, P. 2013. Omia ja jälkeläistietoja. Suomen Beagle 3/2013, 40-43.

Ventzl, E. 1990. Verhaltensentwicklung und Wesensmerkmale bei der Hunderasse Beagle. Ludwig Maximilians Universität, München. 391 s.

8. LIITTEET

Beaglen jalostustilasto / vuositilasto (SKL:n jalostustietojärjestelmä 20.6.2025)

Vuositilasto						
Rekisteröinnit	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Pennut (kotimaiset)	502	541	455	394	452	304
Tuonnit	12	11	20	12	17	10
Rekisteröinnit yht.	514	552	475	406	469	314
Pentueet	92	104	102	82	88	64
Pentuekoko	5,5	5,2	4,5	4,8	5,1	4,8
Kasvattajat	68	84	76	66	62	54
Jalostukseen käytetyt eri urokset						
- kaikki	71	65	74	63	58	51
- kotimaiset	53	49	52	50	41	41
- tuonnit	17	13	19	11	14	9
- ulkomaiset	1	3	3	2	3	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 5 kk	4 v 9 kk	5 v 4 kk	5 v 1 kk	4 v 7 kk	5 v 6 kk
Jalostukseen käytetyt eri nartut						
- kaikki	91	104	101	82	86	64
- kotimaiset	82	100	95	76	79	60
- tuonnit	9	4	6	6	7	4
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v 8 kk	4 v 7 kk	4 v 4 kk	4 v 8 kk	4 v 3 kk	4 v 8 kk
Isoisät	112	118	131	113	105	88
Isoäidit	123	134	147	124	121	99
Sukusiitosprosentti	2,55	2,17	2,03	1,96	2,51	2,3
Jalostuspohja	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Per vuosi						
- pentueet	92	104	102	82	88	64
- jalostukseen käytetyt eri urokset	71	65	74	63	58	51
- jalostukseen käytetyt eri nartut	91	104	101	82	86	64
- isät/emät	0,78	0,62	0,73	0,77	0,67	0,8
- tehollinen populaatio	111 (60%)	116 (56%)	120 (59%)	99 (60%)	99 (56%)	79 (62%)
- uroksista käytetty jalostukseen	10 %	7 %	5 %	4 %	2 %	1 %
- nartuista käytetty jalostukseen	16 %	15 %	8 %	3 %	2 %	0 %
Per sukupolvi (4 vuotta)						
- pentueet	337	354	381	380	376	336
- jalostukseen käytetyt eri urokset	177	184	184	173	173	168
- jalostukseen käytetyt eri nartut	250	267	277	282	286	265
- isät/emät	0,71	0,69	0,66	0,61	0,60	0,63
- tehollinen populaatio	293 (43%)	309 (44%)	316 (41%)	311 (41%)	313 (42%)	296 (44%)
- uroksista käytetty jalostukseen	10 %	9 %	8 %	7 %	5 %	4 %
- nartuista käytetty jalostukseen	21 %	20 %	15 %	11 %	7 %	4 %